

Fiftarikorun suunnittelu- ja valmistusprojekti asiakkaalle

Kirsi Kauppinen

Opinnäytetyö

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Kirsi Kauppinen	
Työn nimi Fiftarikorun suunnittelu- ja valmistusprojekti asiakkaalle	
Päiväys 26.4.2012	Sivumäärä/Liitteet 48/8
Ohjaaja(t) Auli Mustonen, Antti Kares	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Piia Komulainen	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyö perustuu asiakas- ja käyttäjälähtöiseen tuotekehitykseen. Työn tavoite on valmistaa asiakkaalle koru 1950-luvun inspiroimana. Opinnäytetyö koostuu kahdesta kokonaisuudesta, joista ensimmäisenä tulee tyyliuunin tutustuminen kvalitatiivisen tutkimuksen keinoin. Siinä tutustutaan vanhaan ja nykyaikaiseen muotoon fiftarityylistä. Millaisia vaikutteita 1950-luvulta on saatu uuteen fiftarityyliin ja miten tyyli on muuttunut tähän päivään? Tiedonhaku vaihe toimii myöhemmin taustatietona ja apuna asiakkaan tyylin ymmärtämisessä sekä inspiroivana elementtinä korun valmistusvaiheessa. Korulla on budjetti, jonka puitteissa täytyy pysyä korun suunnittelu- ja valmistusvaiheessa. Korun suunnittelun lähtökohtana on siis asiakkaan oma tahto.</p> <p>Asiakasta haastatellaan ja korusuunnitelmia valmistetaan hänen toiveiden mukaisesti aiheista, jotka ovat asiakkaalle tärkeitä. Koru valmistetaan hopeasta ja jalokivistä. Se tehdään käsityönä perinteisiä jalometallimuotoilun työmenetelmiä käyttäen. Lopputuloksena syntyi rannekoru, joka henkii 1950-luvun naisellisuutta ja glamouria tämän päivän näkökulmasta asiakkaan toiveiden mukaisesti.</p>	
Avainsanat korut, käyttäjälähtöisyys, tyyli	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Kirsi Kauppinen			
Title of Thesis Jewellery designing for a customer inspired by the 1950's			
Date	26.4.2012	Pages/Appendices	48/8
Supervisor(s) Auli Mustonen, Antti Kares			
Client Organisation /Partners Piia Komulainen			
<p>Abstract</p> <p>The thesis is about customer and user-centered product development. The aim was to produce a piece of jewellery for a customer inspired by the 1950's. The thesis consists of two entities. First the genres were studied through the methods of qualitative researching. The old and the new styles of the fifties were supposed to be researched and compared with each other. The aim was to find out what the influences are that have been moved from the old fifties to the new style of the fifties. The information retrieval acts as background knowledge later in the project and inspires during the period of jewellery designing. It also helps getting to know the customer's style of the fifties better.</p> <p>The jewellery had been given a budget which had to be followed during the design and producing period. In designing the jewellery, the customer's own will was the main matter. The customer was interviewed and designs of the jewellery were made of the subjects that are important to the customer. One piece of jewellery was made of silver and gemstones. It was made as handicraft using original working methods in precious metals. The final result is a bracelet inspired by the glamorous and feminine 1950's as the customer desired.</p>			
Keywords jewellery, user orientation, styles			

SISÄLLYS

1	Johdanto	8
1.1	Ajatuksesta opinnäytetyöhön	9
1.2	Minä muotoilijan roolissa	9
2	Millainen muoti oli 1950-luvulla?	13
2.1	Glamour ja kurvit	13
2.2	Make up on pop	14
2.3	1950-luvun korumuoti	16
2.4	Takapajulan tyyliteinit	17
3	1950-luku tuotuna tähän päivään	19
3.1	Vaikutteita vanhasta ja ripaus uutta	19
3.2	Asusteet osana kokonaisuutta	23
3.3	Valmistautuminen asiakastyöhön	23
4	Asiakastyö	25
4.1	Toimintasuunnitelmani	27
4.2	Uteliias muotoilija	27
4.3	Tietoperusta suunnittelun avuksi	28
5	Luonnostelu- ja suunnittelutyö	30
5.1	Muotoilija kohtaa asiakkaan	30
5.2	Kohti valmista korusuunnitelmaa	33
5.3	Kirsikoita ja kukkasia	35

6	Korun valmistus	38
6.1	Vaikeuksien kautta voittoon	40
6.2	Luonnoksesta oikeaksi koruksi	42
6.3	Korun arvo	44
6.4	Korupalaute asiakkaalta	45
7	Ajatuksiani opinnäytetyöstä	46
	Lähteet	48
	Liitteet	
	Liite 1 Haastattelukysymykset asiakkaalle	
	Liite 2 Haastattelukysymykset Jasmin Lierille	
	Liite 3 Koruluonnokset asiakashaastattelun pohjalta	
	Liite 4 Luonnoksia toista asiakastapaamista varten	
	Liite 5 Luonnoksia viimeistä asiakastapaamista varten	
	Liite 6 Muistiinpanot	
	Liite 7 Muistiinpanot ja asiakaspalaute	
	Liite 8 Muistiinpanot valmiista korusuunnitelmasta	

1 Johdanto

Opinnäytetyöni aion tehdä yhteistyössä asiakkaan kanssa, koska sain korutilauksen juuri sopivasti opinnäytetyön aloittamisen alla ja asiakastyö on mielestäni paras keino näyttää taitonsa ammattinsa osaavana muotoilijana. Se myös kasvattaa auktoriteettia. Asiakastyö on sopiva ammatillinen näytönpaikka, jossa yhdistyvät asiakaslähtöinen tiedonhaku, inspiraatiot, tiedonhaun tulosten oma rekisteröinti ja asiakkaan tyylin ja toiveiden soveltaminen suunnittelutyöhön sekä lopullisen korun valmistaminen. Tehtävänäni on siis suunnitella asiakkaalle 1950-luvun henkinen koru, mutta sitä ennen minun pitää samaistua kahteen tyyliuuntaan, vanhaan ja uuteen muotoon fiftarista, mahdollisimman kattavasti.

Opinnäytetyöni perustuu käyttäjälähtöiseen tuotekehitykseen. Asiakas- ja käyttäjälähtöisyys liittyy tiiviisti asiakkaiden ja käyttä-

jien kuuntelemiseen ja ymmärtämiseen. Käyttäjälähtöisessä tuotekehityksessä kuluttaja, eli asiakkaani, on voimakkaasti mukana tuotteen, tässä tapauksessa korun, suunnitteluprosessissa yhdessä minun kanssani. Asiakkaani on mukana ja erittäin olennaisena vaikuttajana korun suunnitteluvaiheessa ja kehitän tuotetta jatkuvassa vuorovaikutuksessa hänen kanssaan. (Lammi 2005, 22; Kor-tesmäki 2005, 109.)

Opinnäytetyössäni käytän kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen keinoja. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on ilmiön tai aiheen ymmärtäminen, selittäminen, tulkinta ja usein myös soveltaminen. Tutkijana minun tulee olla aiheesta aidosti kiinnostunut ja tietoinen aiheen sisällöstä, jotta osaan alusta lähtien havaita olennaiset tutkittavan ilmiön piirteet. Itse sovellan kvalitatiivisen tutkimuksen keinoja taustatyön tekemisessä sekä kahden tyylikauden (1950-luvun ja nykyajan) vastakkainasettelussa. Laadullista aineistoa kerään myös haastatteluilla niin asiakkaan toiveiden kuin asiantuntija-aineiston kautta. Tiedonhaku ja asiakashaastattelu toimivat myöhemmin inspiroivina tekijöinä suunnittelutyössä ja sovellan asiakkaalta saamiani tietoja koruluonnoksissa. (Anttila 2006, 275-276.)

1.1 Ajatuksesta opinnäytetyöhön

Opinnäytetyön aihe syntyi siis yhteistyössä asiakkaan kanssa. Hän on ystäväni ja fiftari näkyy vahvasti esimerkiksi hänen pukeutumisessaan. Fiftari on iso osa hänen elämäntyylinsä. Ystäväni ehdotti minulle enemmän tai vähemmän tosissaan, että suunnittelisin hänelle 1950-luvun tyylin inspiroimana korun. Ajatus kuulosti hyvältä, koska painiskelin opinnäytetyön aiheen puuttumisen kanssa pitkään. Suunnittelisin hänelle korun, joka edustaisi hänen tyyliään ja olisi osa hänen persoonaansa.

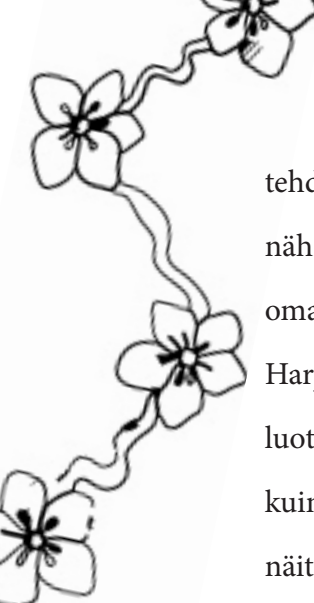
Opinnäytetyöni aihe kehittyi kevään ja syksyn 2011 aikana siten, että pelkkään tämän päivän fiftarityyliin tutustumisen sijaan toisin esille vanhaa 1950-luvun naisten tyyliä. Millainen muoti oli tuohon aikaan? Mistä otettiin vaikutteita pukeutumiseen ja ehosautumiseen? Ketkä olivat esikuvia nuorten naisten keskuudessa? Eli mitä fiftarityyli oli silloin, kun elettiin kultaista 1950-lukua? Haluan selvittää myös vanhan ajan rinnalla sen, mitä vaikutteita 1950-luvulta on säilynyt nykyajan muotiin. On säilytetty paljon

vanhaa, mutta tyyliin on sekoitettu myös paljon uutta. Millaisia vaikutteita 1950-luvulta on saatu uuteen fiftarityyliin, ja miten tyyli on muuttunut tähän päivään? Näihin kysymyksiin yritän löytää vastauksia ja perustella valintoja sekä oppia ymmärtämään tyyllin uskollista asiakastani.

1.2 Minä muotoilijan roolissa

Opinnäytetyöni koostuu siis kahdesta kokonaisuudesta. Ensimmäiseksi tulee tiedonhakuvaihe, jossa tutustun vanhaan ja uuteen fiftarityyliin erilaisten lähteiden kautta. Tämän jälkeen aloitan suunnittelutyön, jossa tiedonhakuvaihe toimii taustatietona ja apuna asiakkaan tyylin ymmärtämisessä sekä inspiroivana elementtinä takaraivossani korun valmistusvaiheessa. Tärkein asia suunnittelutyössäni on kuitenkin asiakkaan oma tahto ja se, millaisen korun hän tarvitsee ja haluaa minun suunnittelevan. Hän toimii siis työnjohtajana, ja minun tehtäväni on kuunnella asiakasta. Olen tehnyt muutaman asiakastyön jalometallimuotoilun ammatillisissa opinnoissani ja olen saanut sitä kautta valmiuden

tehdä yhteistyötä asiakkaan kanssa. Myös työharjoittelussa olen nähnyt asiakkaita ja asiakastöiden tekijöitä. Oppeja voin soveltaa omaan työskentelyyni ja yhteistyöhön oman asiakkaani kanssa. Harjoittelut kultasepäntoiminnassa ja korupajalla ovat tuoneet itsetuottamusta ja kasvattaneet henkistä ammattitaitoani enemmän kuin olin koskaan kuvitellut saavani. Toivon, että pystyn tuomaan näitä ominaisuuksia työssäni esille ja että opinnäytetyöni avaisi uudenlaisen elämyksen lukijoilleen persoonallisen aiheensa siivittämänä. Vien työn vaihe vaiheelta tiedonhaun ja suunnitteluprojektin läpi aina valmiiseen, asiakasta miellyttävään koruun saakka.

Mitä tietoja tarvitaan fiftari-korun valmistamiseen, kun minä itse korun valmistajana en ole samaistunut lainkaan tyyliuuntaan? Joutuisin hyppäämään minulle täysin tuntemattoman genren ja tyyliuunnan sisälle ja silti onnistumaan korun suunnittelutyössä. Minun täytyy niin sanotusti asettua rooliin, missä 1950-luku on elämäntapa tai inspiroivana osana sitä. Tutustuisin vanhan ajan kautta uuteen, nykyaikaiseen muotoon fiftarityylistä ja koettaisin ymmärtää tyylien yhteyden. Jos tekisin tämän asiakastyön, saisin tuntemattoman, mutta kiintoisan työn tehtäväkseni ja sitä kautta

voisin kehittää ammatillisia valmiuksiani tulevaisuuden varalle. Tuottaisin myös iloa asiakkaalle yhteisen projektin kautta ja valmiin korun muodossa. Toivonkin, että korusta tulee juuri sellainen, kuin yhdessä suunnittelemme, ja että asiakkaani voi pitää sitä yllään aidosti ja ylpeydellä.

Asiakas on antanut minulle budjetin, jonka puitteissa minun täytyy pysyä suunnitellessani ja valmistaessani korut. Budjetin suuruus on 150 euroa ja se koostuu vain koruun käytettävän materiaalin painosta. Budjettiin en laske käytettäviä työtunteja tai kuluja työkaluista ja laitteista. En koe sitä tarpeelliseksi tässä vaiheessa elämääni. Suhtaudun asiakastyöhön vielä projektina, jonka teen opintojeni edellyttämänä. En siis tule tarvitsemaan isompaa rahaa, kuin sen, mitä materiaaleihin menee.

Budjetissa pysyminen ei kuitenkaan ole itsestään selvä asia, koska se rajoittaa mahdollisuuksia suunnittelutyössä ja käytettävissä materiaaleissa. Kovin rönsyilevää ja kookasta korua en voi suunnitella, koska budjetti antaa periksi vain tietyn painoiselle korulle. Suunnittelutyö asettaa haasteen, jossa minun täytyy pitää koko ajan mielessäni annetut raamit niin rahan kuin asiakkaan toivei-

den suhteen. Muotoilijana minun täytyy hyväksyä eteen tulevat haasteet ja tunnistaa näkymättömät kehykset, joiden ulkopuolelle ei ole soveliasta mennä, vaikka inspiraatiot ja ideat kukkisivatkin loputtomiin. Korun materiaalina käytän ainakin hopeaa, joka mahdollistaa budjetissa pysymisen edullisemmän hinnan avulla.

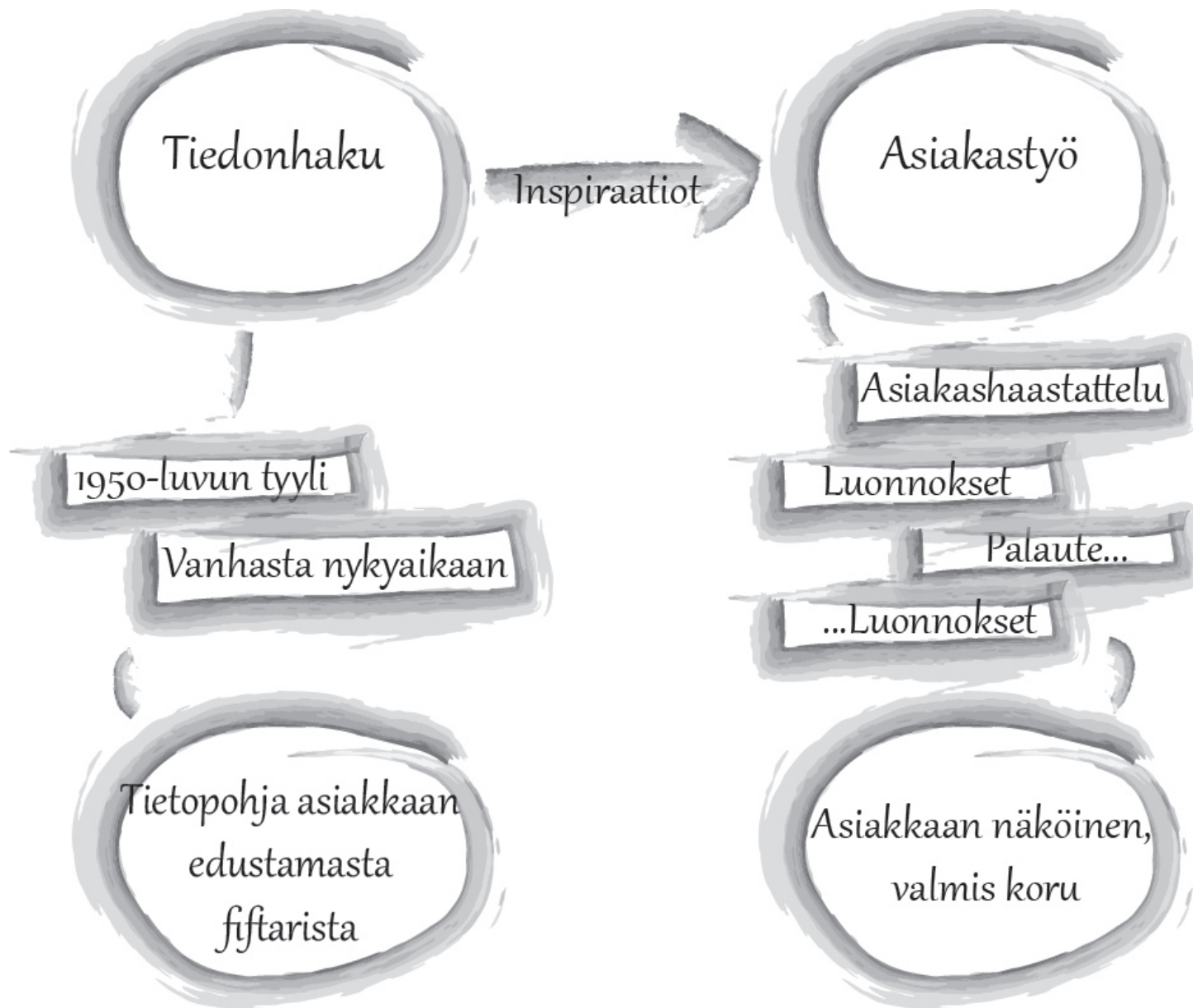
Vaikka korusta perittävä summa koostuu vain käytetyistä materiaaleista, aion tehdä kuitenkin arvion korun ns. markkina-arvosta. Tämä sen takia, että korusta saisi käsityksen, kuinka arvokas se on uniikkina kappaleena ja muotoilijan käsityönä tekemänä ja kuinka paljon siitä saisi tuottoa suhteessa käytettyyn aikaan ja materiaaleihin. Tätä kautta saan varmasti apua myös tulevien suunnittelu-prosessien hinnoitteluun. Korujen valmistaminen sujuu varmasti ongelmitta, koska tarvittavat laitteet sekä tilat löytyvät koululta ja ne ovat tuttuja. Ohjaavan opettajan apua tulen varmasti tarvitsemaan korun valmistukseen liittyvissä asioissa.

Valmistuttuani ammattiin minun tavoitteeni ja toiveeni olisi päästä tekemään korusepän korjaustöitä ja ennen kaikkea asiakastöitä, jotta voin ylläpitää ammattitaitoani ja kehittää itseäni parempaan.

Opinnäytetyöni teenkin yrittäjän ja muotoilijan näkökulmasta, koska asiakasprojektit ovat tärkeä osa korupajalla työskentelevän yrittäjän ja korusepän liiketoimintaa ja muotoilullinen näkökulma on välttämätöntä koruja suunniteltaessa. Jos minusta joskus tulee yrittäjä, minulla on valmiudet tehdä asiakastöitä.

Sivulla 12 on havainnoiva kuvio opinnäytetyön viitekehuksesta, josta prosessin kokonaisuus ja kulku selviää. Kuljen kahdesta suuremmasta aihekokonaisuudesta vaihe vaiheelta läpi saaden tietopohjaa aiheesta, tehden havaintoja ja korusuunnitelmia, ja lopputuloksena valmistan asiakkaalle hänen tilaamansa korun.

KUVIO 1. Viitekehys opinnäytetyöstä. Kirsi Kauppinen 2012

2 Millainen muoti oli 1950-luvulla?

Maailmansota ja muu pula-aika vaikuttivat tuon ajan ihmisten jokapäiväiseen elämään ympäri maailmaa vielä sota-ajan jälkeenkin. Mutta vaikka pulaa oli vielä monista jokapäiväisistä asioista, ihmiset elivät toiveikkaina uudesta tulevasta vuosikymmenestä. He uskoivat sen tuovan uusia mahdollisuuksia ja vaurautta elämään. Positiivinen ja toiveikas mieli tuottivat lopulta tulosta ja pula-aika hellitti. Kun 1950-luvun alkupuolella, maailmansotien ja pula-ajan jälkeen, ihmiset alkoivat vaurastua ja elämä muuttua normaalimpaan suuntaan, yhteydet koko maailmaan paranivat tiedotusvälineiden kehittyessä. Uusi tyylikausi ja uuden vuosikymmenen tuoma toiveikas tulevaisuus oli saamassa alkunsa ympäri maailmaa. (Kopisto 1997, 76; Jänisniemi 2007, 85.)

Sotien aikaan naisten pukeutuminen oli lähes yhdenveroinen miesten sotapukeutumisen kanssa. ”Naiset olivat vuosia kärsineet

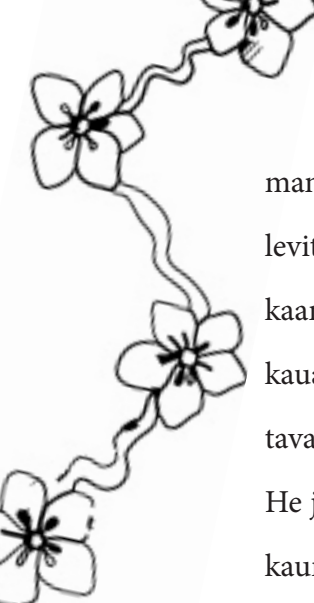
puutetta ja raataneet käytännöllisissä, sukupuolettomissa työvaatteissa, -- joten oli ymmärrettävää, että he halusivat pukeutua ylellisen naisellisiin vaatteisiin.” Koska miehet olivat sodassa, naisilla ei ollut edes kunnollista syytä pukeutua muutoin kuin miehekkäästi pussitettuihin housuihin ja napitettavaan takkiin. Uusi tyylikausi kuitenkin avasi aikakauden naisille ja etenkin nuorisolle mahdollisuuden pukeutua naisellisesti ja tuoda rohkeasti esille naiseuttaan. (Jänisniemi 2007, 85.)

2.1 Glamour ja kurvit

Nuorten naisten pukeutuminen oli eleganttia ja kurvikasta. Pukeutumisessa haluttiin tuoda esille naisvartalon parhaita puolia, ja se edellytti heidän asettuvan romanttisen feminiiniseen rooliinsa, johon kuului topattu povi ja kapeaksi kurottu vyötärö. (Jänisniemi 2007, 85.)

Oli liehuvia kellomekkoja, vartaloa nuolevia kynähameita, siluettilinjoja ja polvipituisia helmoja. Muotivillitykset levisivät pian Diorin muotitalon suunnitteleminen luomusten myötä koko maail-

man tietoisuuteen, kun televisio ja muut tiedotusvälineet pystyivät levittämään sanomaa vaivattomasti (Kopisto 1997, 76). Tuohon aikaan glamour ja elegantti pukeutuminen olivat hyvin ajankohtaisia kauan kestäneen harmaan kauden jälkeen. Naiset tuntuivat juhlistavan naiseuttaan muodin kulta-ajan syntyessä (kuva 2 sivulla 15). He joutuivat sananmukaisesti kärsimään kaiken sen glamourin ja kauneuden eteen ja ihannevirtaloa tavoiteltiin äärimmäisin keinoin, koska Diorin mallistot oli suunniteltu kapeille vyötäröille, niin sanotuille tiimalasivirtaloille. ”Sotavuosien ankeuden jälkeen naiset korostivat mielellään naisellisuuttaan. Vartalon virheitä ja puutteita korjailtiin strategiin kohtiin sijoitetuilla toppauksilla ja virtaloa muokkaavilla alusvaatteilla, jotta Diorin äärimmäisen kapeaksi kurottu vyötärö ja liehuva, puolissäreen ulottuva hame näyttivät hyvältä jokaisen yllä. -- Muoti saneli yhä jäykät ja epä-mukavat pukeutumissäännöt, ja naiset pysyivät ruodussa, koska halusivat näyttää viehättäviltä ja hienostuneilta.” Esimerkki Diorin kapeavyötäröisestä luomuksesta sivulla 15 (kuva 3). (Jänisniemi 2007, 86-87.)

Tyyli haluttiin vielä viimeistellä erilaisin asustein. Oli silkkihan-sikkaita, nättejä hattuja, roikkuvia korvakoruja ja naisellisia kenkiä. Kauniita yksityiskohtia haluttiin korostaa, koska ne kuuluivat osaksi asuja. (Jänisniemi 2007, 86-87.)

Myöhemmin tiukka virtaloihanne vapautui ja naiset alkoivat käyttää miellyttävämpiä ja löysemiä linjoja vaatteissa. Myös Coco Chanelin pikkumustat olivat 1950-luvun suuri klassikko. (1950-luvun muoti)

2.2 Make up on pop

Tuon ajan naisten yleisilmeeseen kuului oleellisesti myös siisti meikki ja huoliteltu kampaus. Mallia otettiin paljon esimerkiksi Marilyn Monroen upeista, kissamaisesti maalatuista silmistä ja siististi punatuista huulista (kuva 1 sivulla 15). Meikin täytyi olla huoliteltu ja siisti, muttei liian räikeä. Meikki tehtiin pukeutumisen mukaan, päivällä riitti kauniit, rajatut silmät ja neutraalisti punatut huulet, kun taas ilta-putuvun kanssa huulet punattiin vahvasti

KUVA 1. Tyyli-ikoni Marilyn Monroe punaisissa huulissaan ja kissamaisesti meikatuissa silmissään. Valokuva Gene Kornman 1953

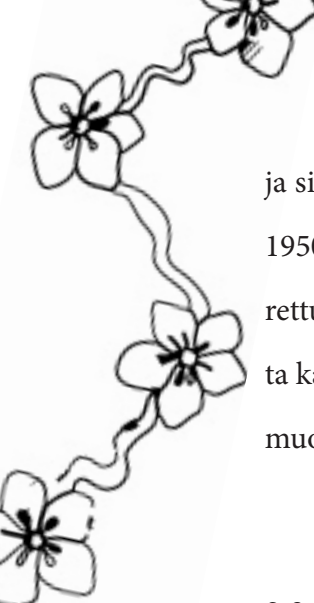

KUVA 2. 1950-luvun glamouria parhaimmillaan. Valokuva Condé Nastin valokuva-arkistosta. (Jänisniemi 2007, 84)

KUVA 3. Diorin kapeavyötäröinen luomus vuodelta 1952 loi käyttäjälleen naisellisen figuurin. Valokuva Condé Nastin valokuva-arkistosta. (Jänisniemi 2007, 100)

ja silmiin lisättiin irtoripsiä ja maalattiin eyelinerilla. Hiustyyli oli 1950-luvulla yleisesti poikamaisen lyhyt, mutta pehmeästi kiharrettu. Hiukset saatettiin papiljottien avulla kääntää sisäänpäin, jotta kampauksesta saatiin muhkea ja pyöreänmallinen. (1950-luvun muoti)

2.3 1950-luvun korumuoti

Toisen maailmansodan jälkeen jalometalleja oli taas helppo saada ja timanttien louhinnan menestys tarkoitti hyvinvoinnin kasvua. Taitavat käsityöläiset ja sepät palasivat sotatantereilta työpajoihinsa juuri kun korujen kysyntä oli korkeimmillaan, etenkin kukoistavassa Amerikassa. Innovatiiviset korusuunnittelijat kuvasivat onnellista ja toiveikasta tulevaisuuden näkymää naturalismin keinoin. (Estate and Antique Jewelry at TEW)

1950-luvulla korujen ulkonäkö oli erittäin koristeellista. Korut oli punottu esimerkiksi erilaisin kääroin, solmuin ja tertturykelmin. Kukat, lehdet, simpukat, eläimet ja linnut olivat suosittuja aiheita koruissa. (Estate and Antique Jewelry at TEW)

Arkikoruissa käytettiin yksinomaan keltakultaa. Niissä oli vain harkitusti koristeita, esimerkiksi timantteja tai muita jalokiviä. Kun työpäivä vaihtui iltaan, päälle vaihdettiin upeat cocktail-asut ja niitä kaunistamaan valkokultaiset tai platinasta tehdyt korut, joita koristivat timanttiputoukset tai muut suuret jalokivet. (Estate and Antique Jewelry at TEW)

Myös suomalaiset naiset olivat tottuneet käyttämään koruja arkipäiväisesti. Aitojen jalometallikorujen kanssa saatettiin tosin käyttää fantasiakoruja, lasihelmiä tai valetimantteja, mikä ei ollut soveliasta pukeutumisoppaan mukaan. Oppaan mukaan jalokivet kuuluivat iltaan ja kesällä kassaholviin. Arkiasussa oli lupa pitää vain vähän ja yksinkertaisia koruja, kuten pieniä valkoisia korvanappeja ja helminauhaa vaikkapa ruudullisen puvun kanssa. Iki-muotiin kuuluivatkin moninkertaiset helminauhat tai yksinkertainen helminauha, joka solmittiin eteen koristeelliselle solmulle. (Kopisto 1997, 103-104.)

2.4 Takapajulan tyyliteinit

Suomessa, niin kuin muuallakin maailmassa, kärsittiin 1950-luvun alussa pula-ajasta. Koska Suomi oli vielä tuohon aikaan tuntematon ja sijaitsi muuhun Eurooppaan nähden takapajulassa, muoti-ilmiot ja uusi, parempi aika tulivat viiveellä. Television ja muiden tiedotusvälineiden yleistyttyä muotituulahdukset saapuivat myös Suomeen. Varsinkin elokuvateattereiden, kuuluisien ja paljon puhuttaneiden rock'n'roll- elokuvien yleistyessä 1950-luvun puolivälissä, nuorisokulttuuri sai kunnollisen lähtölaukauksen. Elokuvat hämmensivät tuon ajan ihmisiä ja ne herättivät uuden musiikin kukoistuskauden. Rock'n'roll-elokuvat aiheuttivat suurta epätietoisuutta sekä uteliaisuutta ja ne loivat laajaa huomiota ihmisissä. Elokuvat toimivatkin innoittajina nuorten pukeutumisessa ja tyylien hakemisessa. (Häggman 2006, 9-10.)

Rock'n'roll ei ole ainoa inspiroiva tekijä tyylin hakemisessa tuon ajan Suomessa. Varsinkin ulkomaisten elokuvien filmitähdet toimivat innoittavina tekijöinä muodin luomisessa ja heidän pukeu-

tumistaan seurattiin tiiviisti. Oli kuitenkin vain yksi ylitse muiden: ”Vuoden 1955 alussa elokuvateattereissa oli menossa elokuva Kaunis Sabrina. Suomalaisilla 50-luvun tytöillä oli yksi idoli ylitse muiden, ja hän oli Audrey Hepburn. – Sabrinaan tyyli alkoi näkyä kaupunkien katukuvassa. Tytöt leikkasivat hiuksensa Sabrinaan malliin. Eräs 50-luvun tyttö on muistellut näyttäneensä uudessa Sabrina-kampauksessaan äitinsä mielestä Saarijärven Paavolta.” Sabrinaan malli oli tuolloin lyhyt ja poikamainen (kuva 4). (Häggman 2006, 22.)

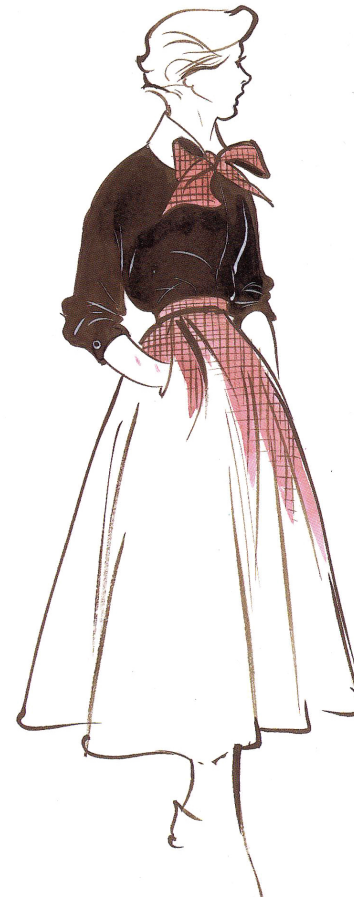

KUVA 4. Kuvankaunis Audrey Hepburn poikamaisessa tukassaan elokuvassa Kaunis Sabrina. Valokuva Mark Shaw 1954

Tuohon aikaan haluttiin siis näyttää filmitähdeltä tai pariisilaisnaiselta, siksi vaikutteita saatiin myös Suomen vaatemarkkinoille. Suomesta käsin käytiin Englannissa ja Amerikassa hakemassa oppia ja tekniikoita valmisvaatetuotantoon, koska vaateteollisuutta haluttiin lisätä talouden kohenemisen myötä ja vaatteiden kysyntä kasvoi muoti-ilmiöiden mukana 1950-luvun puolivälissä. (Kopisto 1997, 88.)

Glamour kukki myös Suomessa ja aikakausi oli muodin kultaista synnyinaikaa. ”Suomalaisille tärkeänä olympiakesänä 1952 kotimaataan edustavien naisten oli oltava erityisen elegantteja, kauniita ja hurmaavia, kirjoitti Uuden Suomen toimittaja 1.5.1952. Muoti oli säädyllistä mutta myös seksikästä. 1950-luku oli sekä povikaunottarien että keijumaisen nuoren naistyypin aikaa.” (Kopisto 1997, 76.)

KUVAT 5 ja 6. 1950-luvun kotimaista pukumuotia. Molemmat kuvat ovat Kyllicki Raustilan pukuluonnoksia Salonki la Robelle. (Kopisto 1997, 77)

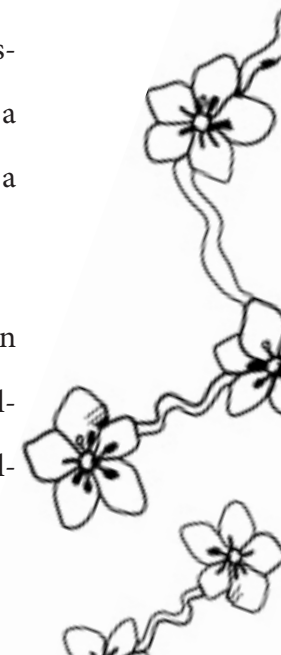
3 1950-luku tuotuna tähän päivään

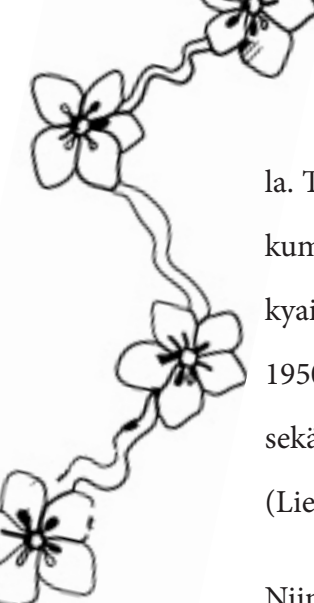
”1950-luvun ihannointi ei ole muotioikku vaan elämäntapa. Siihen kuuluvat arvokas käytös, itsestä huolehtiminen ja bensan tuoksu.” Koska 1950-luku oli suurta muodin ja tyyli-ihanteiden synnyinai- kaa, vuosikymmenen henki elää yhä. Monet naiset haluavat elää suloista fiftariaikaa ja ottavatkin näin vaikutteita pukeutumiseensa ja elämäntyyliinsä yhä tänä päivänä 1950-luvulta. Musiikki, vanhat fiftariautot bensan tuoksuineen, aikakauteen sopiva pukeutumi- nen ja yleinen hienostunut elämäntapa houkuttelevat kokeilemaan aitoa fiftarielämää, eikä se rajoitu pelkästään edellä mainittuihin, vaan se voi perustaa koko arjen alusvaatteista kodin sisustukseen. (Beliz-Henriksson 2011, 18.)

3.1 Vaikutteita vanhasta ja ripaus uutta

Fiftari, pin up, vintage, burleski, rockabella tai old school, millä nimellä tyyliä tahtookaan kutsua. Nämä genret ovat enemmän tai vähemmän toisiaan muistuttavia ja niitä yhdistävät vahvasti kiinnostus 1950 lukuun, rock’n’rolliin ja naisellisuuden esiintuo- miseen. Haastattelin sähköpostitse Cherry J:tä, oikealta nimeltään Jasmin Lieria, joka on aito ja oikea pin up -tyttö (kuvat 7, 8 ja 9 sivulla 21). Hän kirjoittaa J’s Neverland – nimistä pin up -blogia, jonka kautta osasin ottaa häneen yhteyttä. Haastattelussa kysyin häneltä avoimien kysymysten (liite 2) avulla muiden muassa hä- nen tyylistään ja siitä, mikä siinä on tärkeintä. Hän kertoi kiinnos- tuneensa aikoinaan burleskista ja sitä kautta myös 1950-luvusta ja pin upista. Halusin myös tarkentaa, mitä käsitteet pin up, fiftari ja rockabella hänen mielestään tarkoittavat. (Lier 28.2.2012.)

Kun tyyliisuuntana on fiftari, Lierin (28.2.2012) mielestä puhutaan elämäntavasta ja harrastuksesta, jossa 1950-luku on pääosassa. Sil- loin eletään, hengitetään ja pukeudutaan kuin oltaisiin 1950-luvul-

la. Tämä tyyliuunta lienee lähimmäisenä vanhaa aikaa ilman sen kummempia nykyaikaisia vaikutteita. Rockabellat taas ovat nykyaikaisia fiftarieläjiä, eivätkä siis ole niin uppoutuneita vanhaan 1950-lukuun. Tyyliissä ovat vahvasti mukana uusi, hyvä asenne sekä rock'n'roll, mutta myös edelleen kellohameet ja naisellisuus. (Lier 28.2.2012.)

Niin sanottu oikea pin up on kevyt pornografian taidemuoto, jossa ilmaistaan itseään hyvän maun rajoissa ja 1950-lukuun sopivalla asenteella ja tyyllillä. Kuuluisimpia pin up -taiteilijoita ovat Bettie Page 1950-luvulla ja Dita von Teese 2000-luvulla (kuvat 10 ja 11 sivulla 22). (Lier 28.2.2012.)

Pin up -tyyliässä tärkeintä on se, että nainen voi korostaa vyötäröään ja näyttää muotojaan. Tyyli on hyvin naisellinen kellomekkoineen, unohtamatta rockahtavaa asennetta. Pin up voi heijastua pukeutumiseen myös hiukan flirttailevalla tavalla. Pin up -tyylisten naisten yleinen olemus onkin seksikästä, kurvikasta ja kiusoittelevaa, mutta myös eleganttia, klassisen kaunista ja ”naapurintyttömäistä”. Pin up -kuvat Cherry J:stä löytyvät sivulta 21. Tätä tyyliuuntaa edustavat naiset ovat persoonallisia, varustettu hyvällä asenteella, itse-

varmoja, meneviä sekä kauniita sisältä ulospäin. (Kelley 21.9.2011; Lier 28.2.2012.)

Naisellinen ja siisti pukeutuminen on yhä tänäkin päivänä kaiken a ja o. ”Vaatteet ovatkin tärkeä osa fiftarielämäntapaa. - - Heidi kulkee korkokengissä kesät talvet, pukeutuu lähes aina hameeseen tai leninkiin ja saa usein kehuja asuvalinnoistaan. Pyhänä pukeutumiseen panostetaan tavallista enemmän.” Yhteishyvän artikkeli kertoo Heidi ja Jussi Puumalaisen elämästä, joka edustaa vanhaa perinteisempää tyyliuuntaa höystettynä bensan tuoksulla ja riipauksella arjen glamouria. Artikkelissa haastatellun pariskunnan elämäntyö perustuu 1950-lukuun autoineen, musiikkimakui- neen ja arjen askareineen, eli tässä tapauksessa voidaankin puhua aidosta fiftarityylistä. (Beliz-Henriksson 2011, 24.)

Naisten pukeutuminen 1950-luvulla oli peittävämpää ja pukeutumisoppaiden mukaista nykyaikaan verrattuna. Myös vaatteiden ja kankaiden laatuun kiinnitettiin enemmän huomiota kuin nykyään, koska leningit ja muut vaatteet valmisti usein yksityinen vaateompelija. Mutta yhä edelleen aikakausia yhdistävä, naisen tärkein asu lienee kellomekko. (Beliz-Henriksson 2011, 24; Kopisto 1997, 90; Lier 28.2.2012.)

KUVA 7. Cherry J. a.k.a. Jasmin Lier. Valokuva Hans Lehtinen 2011

KUVA 8. Kiusoitteleva, mutta elegantti pin up -tyttö. Kuvassa Cherry J. Valokuva Ken Nyberg 2012

KUVA 9. Persoonallisen pukeutumisen kruunaa naisellinen ja hienostunut olemus. Valokuva Pauli Siuruainen 2012

KUVA 10. Pin up -taiteen ikoni Bettie Page. Valokuva Bunny Yeager 1950

KUVA 11. Burleski- ja pin up-taiteilija Dita von Teese. Valokuva Danielle Bedics 2010

Haastattelussa kysyin Lierilta, että mikä tai mitkä ovat tärkeimpiä elementtejä, joita jokaiselta pin-up -tytöltä, rockabellalta tai fiftarityypiltä täytyy löytyä edustaakseen tyyliisuuntaansa aidosti ja oikeasti. Hän kertoi, että laadukkaisiin vaatteisiin panostaminen ja persoonallinen, 1950-luvun henkeen sopiva pukeutuminen on tärkeää (kuva 9 sivulla 21). Uutta ja vanhaa kannattaa yhdistellä sopivassa suhteessa, jotta tyyliuunnan ja persoonallisuuden voi vielä erottaa henkilöstä. Tyylin kruunaa vielä oikea asenne ja punaiset huulet! (Lier 28.2.2012.)

3.2 Asusteet osana kokonaisuutta

Nykyään fiftarilookin tärkeimmät ”korut” ovat erilaiset asusteet. Vaatteiden kanssa yhteen sopivat, niin sanotut bandana huivit, cocktailhatut, hiusharsot, laukut ja kengät ovat tärkeä osa fiftarinaisen pukeutumista. Erityisesti ne aidot 1950-luvun eläjät haluavat panostaa vintageen asusteita ja koruja valitessaan. Koruiksi käyvät niin kauniit, pienet korvanapit kuin rintakorukin. (Lier 6.3.2012.)

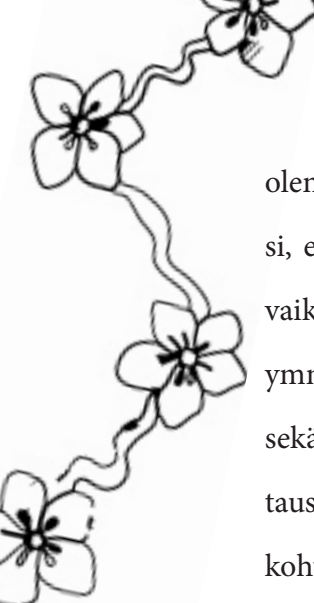
Vintagen rinnalla esiintyy myös nykyaikaisia muovista tai muusta materiaalista valmistettuja koruja, joiden kautta persoonaa voi tuoda helposti esille. Koruista löytyy paljon muiden muassa pääkalloja, kirsikoita, ruusuja, rusetteja, pääskysiä ja pin up -tyttöjä joko korujen tai lävistysten muodossa. Nämä korut ovat vähemmän arvokkaan näköisiä ja viestivätkin siksi uudesta ajasta ja nykyaikaisista tuulahduksista fiftarityyliisuuntaan. (Lier 6.3.2012.)

3.3 Valmistautuminen asiakastyöhön

Fiftarityyliin tutustuminen on ollut mielenkiintoinen ja avartava kokemus. Saan tiedonhakuprosessista hyvän pohjan lähteä suunnittelemaan koruja, en välttämättä juuri 1950-luvun inspiroimana, vaan asiakkaan tyylin inspiroimana.

Tiedonhakuprosessi on ollut mielestäni hieman haastava, koska tietoa on välillä liikaa. Olen joutunut supistamaan paljon hakeamani tietomäärää ja kohdistamaan tiedonhaun niihin asioihin, josta haluan ja josta minun tarvitsee tietoa saada. Tiedonhaun

olen tehnyt sekä itseäni, että asiakastani varten. Itseäni varten siksi, että saan käsityksen 1950-luvusta ja sen tärkeimmistä tyyliin vaikuttaneista tapahtumista, sekä asiakastani varten, jotta opin ymmärtämään häntä ja hänen tyyliisuuntaansa. Tyyliisuuntaan, sekä vanhaan että uuteen, tutustuminen toimiikin eräänlaisena taustatietona takaraivossani ja se lisää ymmärrystäni edetessäni kohti tulevaa asiakastyötä.

Aion valmistautua asiakastyöhön olemalla avoin kaikille ideoille ja ajatuksen virroille. Toivon saavani inspiraatioita asiakkaastani ja hänen toiveistaan korun suhteen.

4 Asiakastyö

Asiakkaani on Piia Komulainen ja hän on 23-vuotias persoonallinen nainen. Hän asuu Iisalmessa ja työskentelee myyntihenkilönä kahdessa työpaikassa. Olen tutustunut häneen jo yläasteella, joten yhteisiä ystävyysvuosia meiltä löytyy jo useita (kuva asiakkaastani sivulla 26).

Aiheen opinnäytetyöhöni sain siis Piian ehdotuksesta suunnitella hänelle fiftarityylinen koru. Olemme käyneet keskusteluja puhelimen välityksellä ennen varsinaisen asiakastyön aloittamista mm. itse aiheesta ja ajankohdista sekä edistymisestäni työssä. Olen saanut häneltä apua varsinaisen opinnäytetyön sisällön rakentamiseen niin, että olen pystynyt aloittamaan tiedonhaun oikeasta aiheesta ja tätä kautta ryhtyä itse tutustumaan aihepiiriin syvemmin.

Mielestäni asiakastyössäni on hyvää se, että tunnen asiakkaan hyvin. Uskon, että tästä on etua asiakastyön läpiviennissä. Tunnen hänet, joten yhteistyö sujunee ongelmitta ja odotamme varmasti molemmat tapaamisia innolla, muutenkin kuin asiakastyön puolesta. Mutta koska tunnen hänet niin hyvin, se voi olla myös kääntöpuoli opinnäytetyötä tehdessäni. Pelkonani on, etten saa hänestä tarpeeksi irti asiakaspalavereissa ja että suunnittelutyö jää laimeaksi. Jos asiakkaani olisi tuntematon, saattaisin saada paremmin mielikuvia aikaiseksi asiakkaani toiveista ja odotuksista. Mielikuvat voisivat olla molemmin puolin avartavia, koska asiakkaan oma persoona ei siinä tilanteessa olisi vahvasti tunnistettavana tekijänä mielipiteiden takana. Joutuisin tekemään enemmän ajatustyötä ja tulkitsemaan hänen ajatuksiaan, mikä tosi enemmän mahdollisuuksia suunnittelutyöhön. Toki pyrin suhtautumaan Piiaan kuten keneen tahansa asiakkaaseen ja tekemään taustatyön ja haastattelut vielä tavallista huolellisemmin ja kattavammin, jotta saan tarpeeksi aineistoa suunnittelutyötä varten.

KUVA 12. Asiakkaani Piia Komulainen fiftaria henkivässä asus-
saan. Valokuva Emppu Tähtänen 2011

KUVA 13. Esimerkki Piian toivomasta massiivisuudesta korussa. Lapponia Jewelry, Muukalainen Iolla (Design Björn Weckström). Valokuva Lapponia Jewelry 2012. [Viitattu 3.4.2012].
Saatavissa: www.lapponia.com

4.1 Toimintasuunnitelmani

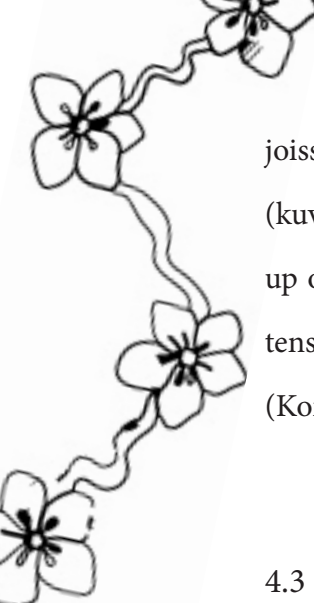
Asiakastapaamiset pyrimme pitämään kasvotusten niin usein kuin mahdollista. Puhuimme kuitenkin mahdollisuudesta käydä keskustelua myös tietokoneen välityksellä (apuna käyttäen webkameraa) ja puhelimitse, jos tapaamiseen ei ole mahdollisuutta syystä tai toisesta. Eniten ongelmia aiheuttanee välimatka sekä ai-

kataulumme yhteensovittaminen niin, että tapaamisiin olisi tarpeeksi aikaa. Joudumme järjestämään palaverit ilta-aikaan Piian työvuorojen takia.

4.2 Utelias muotoilija

Ensimmäisen kunnollisen kontaktin asiakkaaseen itse asiakastyön puitteissa otin oheismateriaalin ja avoimien haastattelukysymysten (liite 1(2)) avulla. Haastattelurungon mietin siltä kannalta, että saisin mahdollisimman paljon irti jo ensimmäisen juttutuokion aikana. Kysymyksiä syntyi Piian tyyliin liittyvistä asioista ja kysyin myös toiveita valmistettavalle korulle. Jouduimme käymään haastattelun läpi puhelimitse, koska tapaamiseen ei ollut mahdollisuutta ensimmäisellä kerralla. Lähetin asiakkaalle sähköpostilla myös fiftariaiheisia kuvia (liite 2(2)), jotka auttavat hahmottamaan vielä tarkemmin hänen perimmäistä tyyliään, sekä kuvia erityyppisistä koruista, joiden muotokieli poikkeaa jollakin tavalla toisistaan. Kuvat olin kerännyt internetistä ja niistä hän joutuu valitsemaan mieleisimmät sekä perustelemaan valintansa. Hän piti kuvista,

joissa korun koko oli massiivinen, muttei kuitenkaan liian raskas (kuva 13 sivulla 27). Myös tyylikuvista nuorekas ja naisellinen pin up oli hänen mieleensä (kuvat liitteessä 2(2)). Hänen mieltymystensä mukaan voin kehittää samoja elementtejä luonnosteluun. (Komulainen 9.2.2012.)

4.3 Tietoperusta suunnittelun avuksi

Haastattelua, tarkemmin syvähaastattelua, käytän korun suunnittelutyön apuna keskustellessani asiakkaan kanssa tyylistä, koruluonnoksista ja jatkoon valittujen korujen kehitysideoista. Puhe-
linhaastattelu (9.2.2012) toimi avoimien kysymysten avulla hyvin, ja keskustelu Piian kanssa hänen tyylistään ja toiveistaan sujui mukavasti rupertellen.

Anttila teoksessaan Tutkiva toiminta ja Ilmaisus, Teos, Tekeminen (2006, 197-198) kertoo, että syvähaastattelu voidaan määrittää tarkoitukselliseksi keskusteluksi, joka merkitsee aineiston keräämistä tilanteessa, jossa halutaan paneutua syvemmälle asian sisälle kuin vain tavanomaiseen keskusteluun. Silloin käsitellään tunteita,

asenteita, näkemyksiä, historiaa yms. Haastateltava voidaan myös tavata useammin kuin kerran, jolloin voidaan palata uudelleen keskeisiin kysymyksiin ja mahdollisesti syventää niiden sisältöä. Itse sovellan tätä juuri asiakastapaamisissa, jotka järjestän kasvotusten asiakkaan kanssa. Tapaamisissa käsitellään asiakkaan tuntemuksia ja mielipiteitä luonnoksista, ja hän saa vaikuttaa niihin antamalla minulle palautetta aina uudestaan. Tällöin korua kehitetään siihen suuntaan, millaisena asiakas sen haluaa nähdä. Useiden tapaamisten avulla koruluonnoksista saadaan hiottua joka kerta parempia. Anttilan tieto perustuu Maykut & Morehousen kirjoituksiin teoksessa *Beginning Qualitative Research. A Philosophic and Practical Guide* (1994, 81).

Haastattelun alussa pyysin Piiaa kuvailemaan omaa tyyliään erilaisin adjektiivein. Hän kuvaili itseään tyylikkääksi, aistilliseksi, energiseksi, iloiseksi sekä meneväksi, kuten fiftarihenkeen kuuluu. Hän luokittelee itsensä pin-up -tytöksi, joka tulee parhaiten esille vaatteiden kautta seksikkäällä, kiusoittelevalla ja naapurin-tyttömäisellä olemuksella. Hän kertoo tyylin pulppuavan myös rakkaudesta fiftarimusiikkiin, hiustyyliin ja sisustamiseen. Hiukset saavat siis olla tötteröllä tai kammattu naisellisesti kiehkuralle. Verhoista

löytyy Marilynin (kuva 1 sivulla 15) kuvia, sekä kuuluisan pin-up-taiteilijan, Bettie Pagen (kuva 10 sivulla 22), figuuri. Hänen lempimusiikkiaan soittavat Hell Freaks, Francine, Nekromantix sekä Bat Mobile, joiden genrejä ovat rockabilly ja rock. (Komulainen 16.2.2012.)

Lempivaatekappaleita Piian mielestä ovat kellomekko ja naisellinen korsetti, ja pantterikuosi on printeistä paras. Pinkki ja musta ovat sytyttäviä värejä, jotka esiintyvät vahvasti hänen vaatteissaan (kuva 12 sivulla 26). (Komulainen 16.2.2012.)

Kysyin häneltä haastattelussa myös hänen korutottumuksistaan, esimerkiksi millaisia koruja hän käyttää arkena ja juhlanan tai liittyvätkö korut selvästi hänen edustamaansa tyyliisuuntaan. Hän saattaa vaihtaa korvakoruja paidan värin mukaan arkena. Juhlaan hän satsaa enemmän, ja käyttää näyttäviä korvakoruja, kaula- ja rannekorua. Tärkeintä on, että korut näyttävät juuri omalta. Hän saattaa löytää koruja esimerkiksi kirpputoreilta, mikä tuo niihin ripauksen vintagea. Hän kertoo omistavansa helminauhan, jossa on iso rusetti edessä. Korussa on selvästi fiftarityyliä, koska helmet olivat 1950-luvulla naisten koruissa yleisesti käytetty materiaali (Kopis-

to 1997, 103-104). Se on myös naisellinen ja elegantti. Rusetti tuo mielestäni puolestaan naapurintyttömäistä kiltteyttä koruun. Hän omistaa myös kirsikka-aiheisia koruja. Minun mielestäni kirsikka symboloi feminiinistä, pirteän makeaa ja kaunista ulkonäköä, jotka kuuluvat fiftarihenkeen. Piia sanoo kirsikan symboloivan fiftaria kokonaisuudessaan. Aihe on siis hänen sydäntään lähellä. Piian mielestä esittävä ulkonäkö koruissa on mieleinen, mutta hän antoi minulle mahdollisuuden leikkiä abstraktin esitystavan kanssa. (Komulainen 16.2.2012.)

Kysyin Piialta vielä esineitä ja asioita, jotka ovat hänen mielestään kauniita. Hän listasi edellä mainitut kirsikat, rusetit sekä helmet. Myös timantti muotona on kiinnostava. Hän harrastaa keilailua, joten yksi lempi aiheista on myös se. Keilailu harrastuksena tuo minulle jostain syystä mieleen vanhan ajan Amerikan. Mielikuvassani keilaradan laidalla ponihäntäpäinen purkkaa jauhava tarjoilijatyttö kerää pallomekossaan ja kirsikkakorvakoruissaan tyhjiä Coca Cola -pulloja punaisten nahkapenkkin ja looshien lomasta ja taustalla soi rokki. (Komulainen 16.2.2012.)

5 Luonnostelu- ja suunnittelutyö

Ensimmäiset koruluonnokset tein heti puhelinhaastattelun perusteella. Sain Piian haastattelusta mukavasti irti sellaista tietoa, mitä on hyvä olla takaraivossa suunnitellessani ja luonnostellessani koruja. Halusin säilyttää osassa luonnoksia Piian toiveiden mukaisesti melko esittävän tyylin kirsikoista ja ruseteista. Hän pitää massiivisista koruista ja arvostaa naisellisuutta, ja mielestäni näitä puolia voisin tuoda myös luonnoksissani esille. Kokeilin myös abstraktia esitystapaa, mikä tuo mielestäni mukavaa vastapainoa luonnoksiin. Koen abstraktin esitystavan enemmän omaksi tyylikseni piirtää koruja. Piia saa luonnoksiin enemmän valinnanvaraa ja minä enemmän irti omasta luonnostelustani. Koen, että aiheena rusetit ja kirsikat olivat hyvin tuttuja ja hieman ehkä kliseisiäkin, mutta koetin saada aiheista silti irti jotakin erilaista, ehkä se toteutui parhaiten abstraktin esitystavan kautta. Luonnostelin myös timantin muotoa Piian toiveiden mukaan.

Luonnostelu ei alkanut aivan suunnitelmien mukaisesti, koska piirtäminen tökkäsi paikoilleen ennen kuin kerkesi alkaakaan. Olen tietyllä tavalla perfektionisti, ja tavoittelin heti täydellisyyttä ja halusin saada juuri sen oikean korun suunnitelluksi heti ensimmäisiin luonnoksiin, mikä toi paineita ja vei kiinnostuksen piirtämiseen. En tietenkään voi olettaa (ei myöskään asiakas), että koru syntyisi heti ensimmäisellä yrittämällä. Olen yrittänyt antaa itselleni luvan epäonnistua ja olla huono piirtäjä. Tein kuitenkin paperille korusuunnitelmat ruseteista, kirsikoista ja timanteista ja niistä tuli onneksi sellaisia, joista korujen ideat sai selville.

5.1 Muotoilija kohtaa asiakkaan

Kävin tapaamassa Piiaa Iisalmessa 1.3.2012 mukanani luonnokset, jotka piirsin puhelinhaastattelun perusteella. Tapaaminen sujui mielestäni odotusten mukaisesti, ja asiakas oli tyytyväinen koruluonnoksiini. Hän totesi, että olin osannut hakea oikeat elementit piirroksiini keskustelumme pohjalta. Sain Piialta hyvää ja kehitettävää palautetta korusuunnitelmista ja karsimme yhdessä hänen

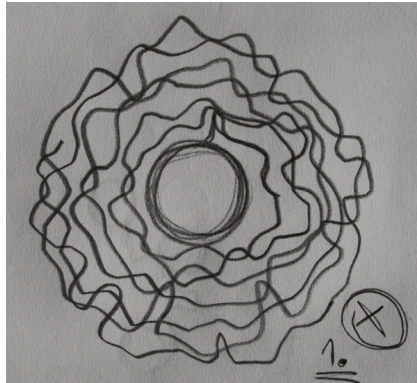
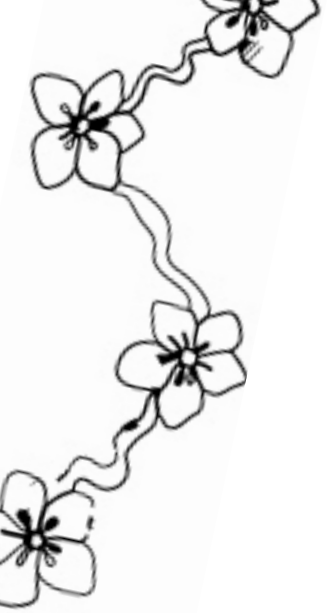
kanssaan luonnoksista pois ne, jotka eivät kiinnostaneet tai tuntu-
neet asiakkaan mielestä omalta.

Kirsikka-luonnoksista Piiaa miellytti massiivinen, ”sykeröillä” ym-
päroity piirros (kuva 14 sivulla 32), koska sen muotokieli on kuk-
kamainen. Tämän piirroksen hän valitsi jatkoon. Muita jatkoon
menneitä kirsikkaluonnoksia olivat piirrokset kirsikan kukista
oksilla (kuvat 15 ja 16 sivulla 32). Erityisesti hän piti kukkien jat-
kuvuudesta ja siitä, kuinka kukkapalaset täydentävät toisiaan piir-
roksessa. Halusin yhdistää tähän korusuunnitelmaan 1950-lukua
kukkien ja oksien kautta. Hän myös toivoi kukkien ja kirsikoiden
soveltamista samaan koruun, kuten kuvassa 16.

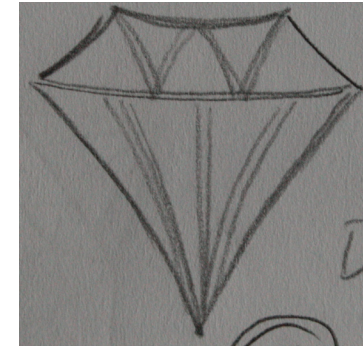
Timanttiluonnoksissa Piiaa miellytti kuvassa 18 erityisesti jatku-
vuus, mikä näkyi omalla tavallaan myös kirsikka-luonnoksissa.
Toin luonnokseen ripauksen massiivisuutta, joka oli Piian mieleen
muutamissa muissakin piirroksissa. Timanteista hän ei kelpuut-
tanut muita jatkoon, kuin edellisen lisäksi kuvan 17 (sivulla 32)
”skinny diamondin”, joksi olin luonnoksen nimennyt. Kehittelen
siis näitäkin seuraavaa tapaamista varten.

Ruseteissa pidin muotokielen melko abstraktina. Piiaa miellytti-
vät selkeästi enemmän abstraktit luonnokset, vaikka luonnostelun
alussa Piia toivoikin esittäviä kuvia koruista. Hän piti luonnoksista,
joissa rusetit olivat esittävämpiä. Vähemmän esittävät luonnokset
miellyttivät kuitenkin selkeästi enemmän. Abstraktimmasta pääs-
tä oleva luonnos (kuva 19 sivulla 32) toi mieleen kukan ja rusetin
”epäsikiön”, mikä oli vain hyvä asia. Hän halusi lisää luonnoksia
seuraavaan kertaan tästä erikoisesta risteytyksestä.

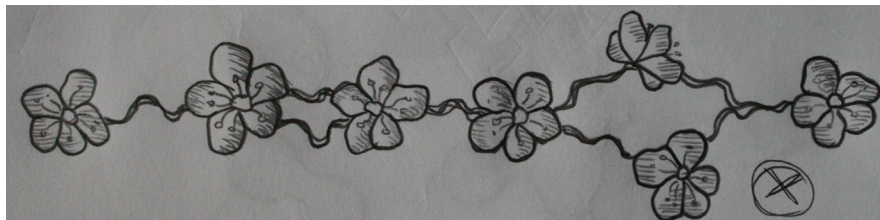

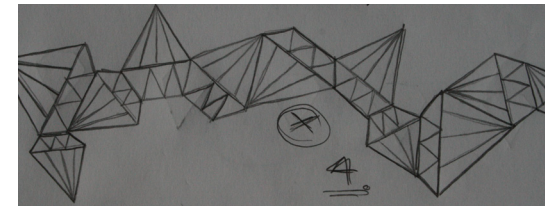
KUVA 14. ”Sykeröluonnos”. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

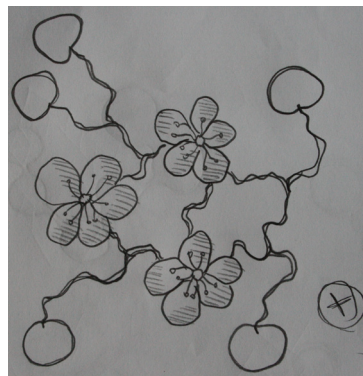
KUVA 17. Luonnos ”skinny diamondista”. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

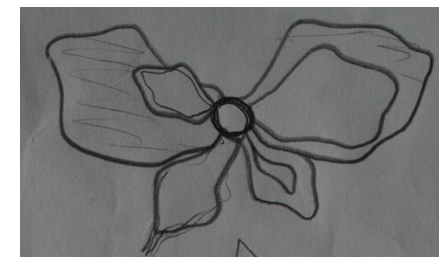
KUVA 15. Luonnos kirsikan kukista oksilla. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

KUVA 18. Timanttiluonnos, jossa ripaus massiivisuutta. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

KUVA 16. Luonnos kirsikankukista ja kirsikoista. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

KUVA 19. Luonnos kukan ja ruusetin risteymästä. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

5.2 Kohti valmista korusuunnitelmaa

Tapasin Piian uusien luonnosten tiimoilta 6.3.2012 Iisalmessa. Olin kehitellyt edellisellä kerralla valittuja luonnoksia eteenpäin Piian toiveiden mukaisesti, mutta koin, ettei timanttiaiheesta irronnut kovinkaan paljon uutta. Timanttiaiheen Piiakin hylkäsi, joten saimme karsittua aiheet kahteen kokonaisuuteen. Kirsikankukat ja rusetit inspiroivat kehittelemään uusia luonnoksia koruista. (Komulainen 6.3.2012.)

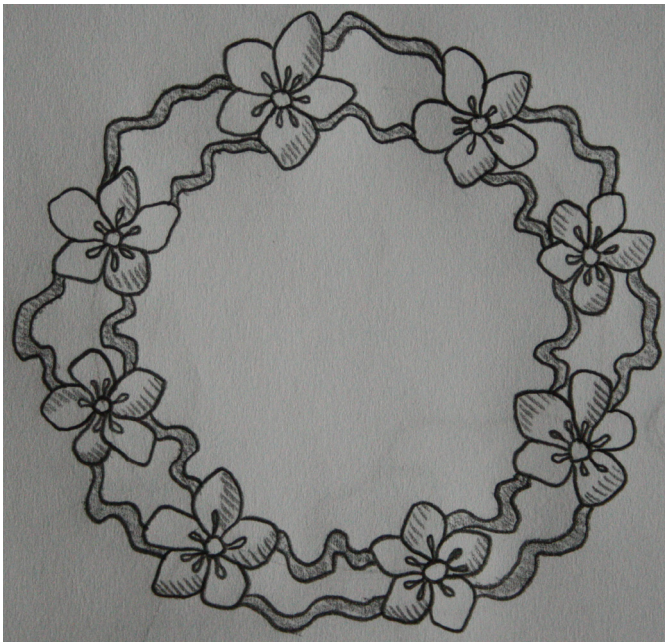
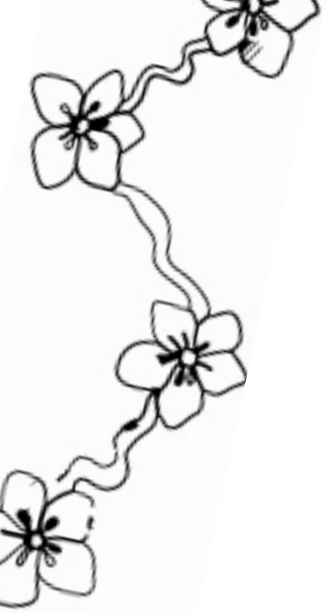
Kirsikankukkaluonnokset (kuvat 20 ja 21 sivulla 34) olivat edelleen Piian mieleen. Tein luonnoksista rannekoruja. Minulle tuli heti tapaamisen alussa sellainen tunne, että tämän aiheen Piia valitsee korulle, koska hän pyöritteli piirroksia käsissään pitkään. Hänen mielestään oksat olivat kauniita luonnoksissa, mutta kukat saisivat olla vielä esittävämpiä. Rannekorun yleisilme ei ollut liian hentoinen haarakkaiden oksakuvioiden ansiosta. Koru saa siis olla näyttävä. Pohdimme asiakkaan kanssa kirsikkojen paikoille kivi-istutuksia (kuvassa 21 sivulla 34), joissa kivet olisivat vaale-

anpunaisia, kuten kirsikan kukka tai tummanpunaisia, kuten itse kirsikat. Kivet toisivat koruun taas häivähdyksen 1950-luvun glamouria. Korussa kivi-istutukset ja hopeiset kukat vuorottelisivat oksien lomassa. (Komulainen 6.3.2012.)

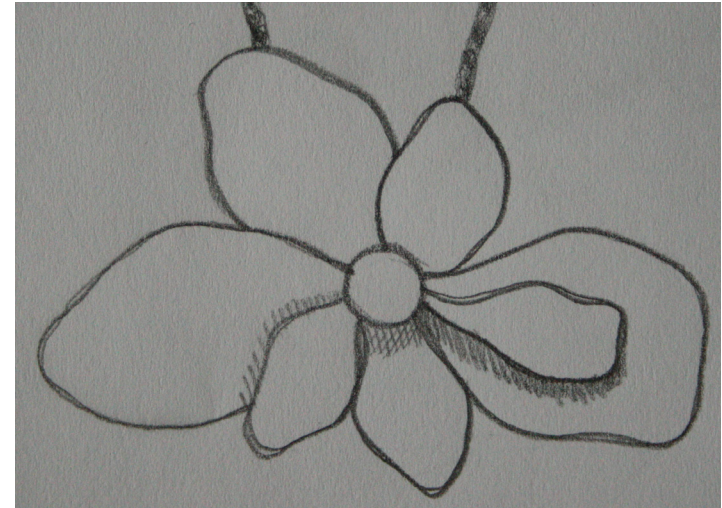
Rusettikorujen luonnoksia syntyi hyvin, koska Piia halusi kukkamaisista ruseteista luonnoksia (kuva 22 sivulla 34). Aihe inspiroi, koska sain käyttää omaa luovuuttani korujen piirtämiseen parhaalla mahdollisella tavalla. Abstraktit piirrokset olivat kuitenkin Piian mielestä hiukan liiankin mielikuvituksellisia, joten toiveissa oli seuraavaa kertaa varten saada rusetista hiukan esittävämpi. Hän esitti myös toivomuksen, jossa yhdestä rusetista saisi esittävämmän lisäämällä esimerkiksi papuketjujen päihin kivi-istutukset, jotka symboloisivat kirsikoita. Kyseessä olisi siis rusetti, johon liitettäisiin kirsikka-aihe. Lupasin tehdä korusta luonnoksen seuraavaan kertaan. (Komulainen 6.3.2012.)

Sovimme Piian kanssa, että seuraavalla kerralla luonnoksissani olisi jo värejä ja oikeat mittakaavat, jotta hän saisi mahdollisimman hyvän mielikuvan valmiista tuotteesta. Teen kuitenkin vielä muutamia variaatioita valmiin korun muotokielestä, jotta valin-

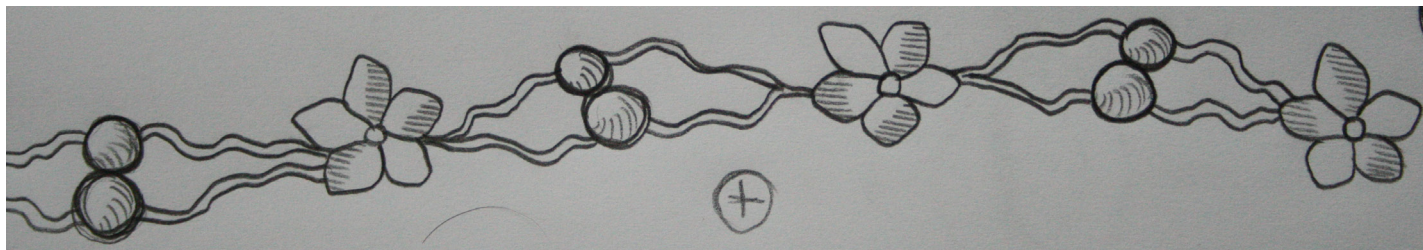

KUVA 20. Luonnos kirsikan kukista ja oksista rannekoruna. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

KUVA 22. Luonnos kukkamaisesta rusetista. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

KUVA 21. Luonnos rannekorusta, jossa kirsikan kukat ja kirsikat, joiden paikalle tulisi kivi-istutukset, vuorottelevat oksien lomassa. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

nanvaraa jäisi vielä lopullisen korun valitsemiseen. Seuraavalla kerralla valmiin korun muodosta tehtäisiin päätös ja minä pääsisin pajalle töihin.

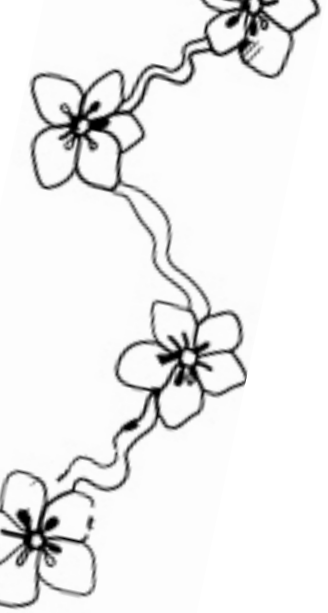
5.3 Kirsikoita ja kukkasia

Viimeinen asiakastapaaminen järjestettiin 10.3.2012 jälleen Iisalmessa. Korusuunnitelmat, jotka valittiin edellisellä kerralla jatkokehittelyyn, saivat jo oikeat mittasuhteet. Värit tein antamaan osviittaa lähinnä kivi-istutuksista ja siitä, miltä lopullinen koru tulisi näyttämään varjoineen ja yksityiskohtineen. Kahdesta suunnitelmasta (kuvat 23 ja 24 sivulla 36) Piiaa miellyttivät kovasti molemmat. Mutta koska kirsikka-aiheinen rannekoru oli naisellisempi, eniten hänen näköisensä sekä koristeellisempi runsaiden yksityiskohtien vuoksi, asiakkaalla oli hyvä syy valita tämä koru. Korun luonnokset ovat myös kolahtaneet häneen alusta saakka. Hän kertoi syyksi valita korun myös siksi, että minä saisin muotoilijana näyttää osaamiseni parhaiten tämän korun kohdalla korun haastavien työvaiheiden ja yksityiskohtien kautta.

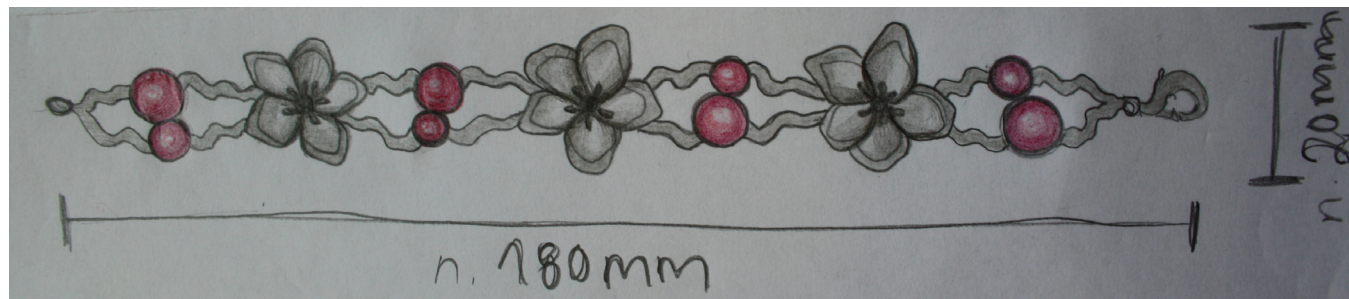
Käsittelimme asiakkaan kanssa rannekorun valmistettavuuteen liittyviä asioita. Kerroin hänelle ajatuksiani korussa käytettävistä pinnoista, kivi-istutuksista ja saranamekanismista. Kukkiin tulisi hiekkapuhallettu, matta pinta kiiltävine lehdenpäineen, mikä toisi kukkiin mukavaa pinta- ja sävyvaihtelua, oksat muotoilisin orgaanisiksi takomalla ja kivet istuttaisin kehyksiin, kahden kiven rykelmiin ja kiviksi valittaisiin mahdollisimman tummat kirsikanpunaiset. Saranamekanismi tehtäisiin putkista, jotka kiinnitettäisiin kukkien alapintaan. Putkien läpi vietäisiin langat, jotka yhdistyisivät oksien päihin. Saranamekanismi estää korun osien vääntymisen väärään asentoon kädessä.

Budjetti on siis 150 euroa, ja olen joutunut luonnostellessani pitämään sen mielessä. Jos tämän hetken hinta hopealle on noin 1,70 euroa per gramma, koru saisi 150 euroa maksavana (pelkästä hopeasta valmistettuna) painaa korkeintaan noin 88 grammaa. Huolta ei siis ole korun budjetin suhteen, koska 88 grammaa painava koru olisi jo painava.

KUVA 23. Luonnos rusettiriipuksesta, jossa olisi mukana kivi-istutukset ketjujen päissä. Kuvassa mittakaava. Tätä korua ei valittu valmistettavaksi. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

KUVA 24. Koruluonnos, jonka asiakas valitsi valmistettavaksi. Kirsikkarannekorun mitat ovat 18x2 cm. Koru tehdään hopeasta ja siihen istutetaan kahdeksan jalokiveä. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

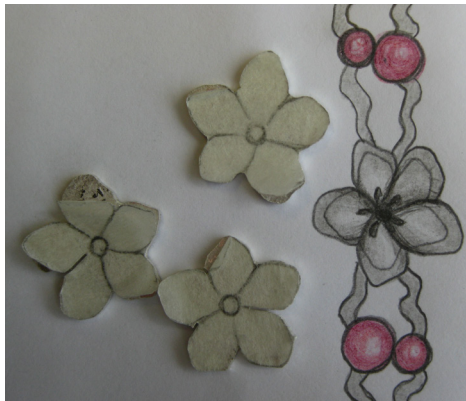

Valmistettava koru tulee olemaan pituudeltaan 18 senttimetriä ja noin kaksi senttimetriä korkea. Teen korun pääasiassa levyateriaalista, jonka vahvuus on 1 millimetri. Laskin 18x2 cm kokoiselle levyille hinnan, joten koruun käytettävä hopea maksaisi levyn muodossa korkeintaan 61,20 euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että kiiviin voidaan satsata hieman enemmän, eli budjetin rajoissa rahaa olisi vielä käytettävissä noin 88 euroa.

6 Korun valmistus

Viimeisin luonnos toimi korun mittasuhteiden, yksityiskohtien ja valmistustapojen suunnittelun lähtökohtana. Aloitin työn kirsikankukkien sahaamisella levyateriaalista (kuva 25). Päädyin sahaamaan kukat levystä yksi kerrallaan siksi, että se tuli budjetin kannalta edullisemmaksi kuin kukan monistaminen hopeavalun kautta. Säästin myös aikaa ja vaivaa, mikä joudutti muiden työvaiheiden eteenpäin viemistä.

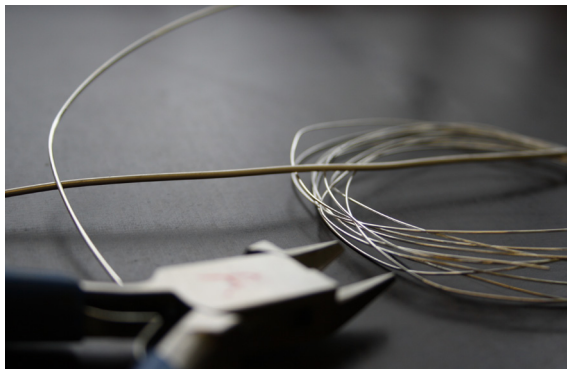
KUVA 25. Kirsikan kukat sahattuna. Malli kukkien muotoon on otettu suoraan luonnoksen yhdestä kukasta. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

Heti alkuun tilasin myös kivet Suomen Jalokivituotteelta. Tilasin 6 ja 8 millimetrisiä kiviä, koska mielestäni ne olivat parhaimman kokoiset suhteessa korun kokoon. Kivet ovat tummanpunaisia granaattikiviä, joita käytetään usein koru- ja jalokivinä (kuvassa 26). Kivien väri osui juuri oikeaan, ja olin erittäin iloinen niiden sopivuudesta koruun. Halusin valmistaa kiville putkesta kehykset, mutta sopivan mittaisia putkia ei löytynyt valmiiksi. Tässäkin asiassa halusin säästää aikaa ja vaivaa, joten jätin putken vedon sikseen. Putken veto on omalla tavallaan haastava ja työläs prosessi, ja se olisi aiheuttanut liikaa päänvaivaa korun valmistuksen rinnalla. Vaihtoehtoisesti valmistin kiville levyateriaalista pieniä ”sormuksia”, jotka juotin kiinni hopealevyyn. Nämä kehykset toimivat myöhemmin kivien pesinä (kuva 26). Sahasin kivien kehykset irti hopealevystä ja tein valoaukot.

KUVA 26. Valmiit kehykset kiviä varten. Kuvassa myös tilaamani granaattikivet. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

Tarvitsin kolmea eri vahvuista lankaa korua varten (kuva 27). Sulatin lanka-aihion, jota lähdin ohentamaan vaihe vaiheelta valssin (laite, jossa lankaa ohennetaan kahden raudan välissä) ja verorau-
tojen avulla. Vedin lankaa oksiin, joihin kivi-istutukset tulevat. Ohutta, 0,5 mm vahvuista lankaa tarvitsin saranoihin. Koska val-
mista, yhden millimetrin sisähalkaisijalla olevaa putkea ei löytynyt ja tilaaminen olisi vienyt liikaa aikaa, kieritin putken sijaan lan-
gasta spiraalit. Onneksi vaihtoehtoisia työtapoja on aina olemassa, koska langasta valmistettu spiraaliputki toimii aivan yhtä hyvin, kuin putkikin. Lankaa tarvitsin kulkemaan vielä putkien lävitse, jotta saranamekanismi olisi toimiva. Nämä langat liittäisivät kukat ja kivi-istutukset oksineen yhteen.

KUVA 27. Vasemmalta oikealle: lanka, joka kulkee saranamekanismin läpi, paksumpi lanka, josta valmistan oksat sekä ohut lanka kiepillä, josta kieritän spiraaliputket. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

Taivuttelin paksummasta langasta oksia ja tein niistä sopivan mit-
taisia suhteessa luonnokseen. Oksien yläpinnan taoin vasaralla ja lopuksi juotin oksat ja kivien kehykset yhteen. Kirsikan kukat ja kivien kehykset oksineen tulivat valmiiksi suhteellisen hyvissä ajoin, joten seuraava työvaihe olisi saranamekanismin valmistami-
nen toimivaksi.

Kukkaset prässäsin kevyesti kupille antamaan niille kolmiulot-
teisuutta. Juotin langasta tekemäni spiraaliputket kukkien ala-
pintaan. Kukkien ”kuppeihin” oli tarkoitus tulla langasta pieniä yksityiskohtia, mutta niiden sijaan sulatin hopealangasta pieniä hopeapalloja ja juotin ne kukkiin epäsymmetrisiksi koristeiksi. Ne luovat kukkiin kauniin yksityiskohdan. Kukkat olisivat jääneet liian alastomiksi ilman hopeapalloja, joten ne toimivat myös kätevästi kukan heteinä (kuva 28).

KUVA 28. Kevyesti prässätty kukka ja koristepallot kuvasa. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

6.1 Vaikeuksien kautta voittoon

Seuraava työvaihe oli oksa-palojen yhdistäminen kukkiin. Juotin oksapalojen molempiin päihin langat (kuva 29 sivulla 41) ja taittelin ne kulkemaan nätisti spiraaliputkien (kuvat 29 ja 30 sivulla 41) läpi. Päänvaivaa aiheutti langan avonaisen pään kohtalo korussa. Avonaisena langan pää tekisi korun saranamekanismista heikon ja vääntymiselle alttiin. Vääntyttyään lanka katkeaisi ja koru olisi palasina. Vastaavasti langan pään juottaminen umpeen saattaisi aiheuttaa liikaa lämpöä herkälle saranalle, ja juotteiden sulaminen väärässä paikassa tekisi saranasta käyttökeltömannan. Juottaminen tekisi korusta toki kestävämmän. Kysyin ohjaavan opettajan lisäksi apua entisestä työharjoittelupaikastani nimeltään Sininen Silta, josta uskoin saavani apua ongelmaani. Sain kuin sainkin hyvää ohjausta jälleen kerran, ja apuvälineiksi minulle annettiin lämmöneristystahnaa ja juotostahnaa hopealle. Lämmöneristystahnan tarkoitus on suojata juotettaessa herkkiä kohtia, tässä tapauksessa saranaa, lämmöltä. Juotostahna puolestaan on hopealle tarkoi-

tettua juotetta, jossa juotosneste ja juote ovat juoksevassa, tahna-maisessa muodossa. Sen sulamislämpötila on alhaisempi kuin tavallisten hopeajuotteiden, joten juotettavaa kappaletta ei tarvitse lämmittää niin suurella kapasiteetilla ja niin kauaa, mikä alentaa muiden juotteiden sulamisen riskiä.

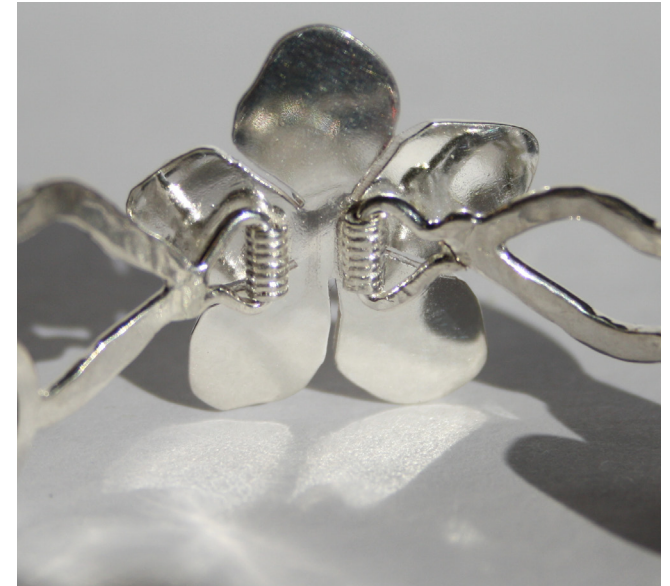
Pienten alkuvaikeuksien jälkeen sain lankojen päät hienosti juotettua umpeen ja saranasta tuli toimiva (kuva 31 sivulla 41). Juotoksia seurasi kuitenkin ongelma, kun väänsin oksia kaarelle pihdeillä. Juotostahnalla juottamani kohdat alkoivat murtua pihtikäsittelyssä, ja jouduin juottamaan osan langoista yhä uudelleen ja vahvemmin umpeen. Yhteisenä huomiona Sinisen Sillan seppien kanssa teimme sen, että juotostahna tekee melko hauraan liitoskohdan, mikä ei sovi rasitukseen joutuvalle korun osalle. Parempi kuitenkin, että langan päät on juotettu umpeen edes jollakin keinolla kuin että ne olisivat täysin avonaiset. Juotos antaa kuitenkin aina tukea mekanismeille korussa.

KUVA 29. Kuvassa oksakappaleiden päissä on juotettuna ja valmiiksi taivutettuna langat, jotka kulkevat spiraaliputkien (kukassa) lävitse muodostaen saranamekanismin. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

KUVA 30. Koru lankojen päiden juottamista, kivenistutusta ja viimeistelyä vaille valmis. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

KUVA 31. Kuvassa saranamekanismi kukan alapinnassa. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

6.2 Luonnoksesta oikeaksi koruksi

Koru alkoi olla kivenistutusta (kuvassa 32) ja viimeistelyä vaille valmis. Kukkiin tein lopuksi vielä lasikuulapuhalluksen. Terälehtien kärjet suojasin teipillä kiillon säilyttämiseksi. Kivet istutin kehysistutustekniikalla, jossa kehysten reunat taivutetaan varovaisesti vasaroimalla kiven ympärille. Kuvia valmiista rannekorusta sivulla 43.

Ongelmallisinta koko korunvalmistuksessa on ollut ajatustyö korun työvaiheiden järjestämisessä. Olen joutunut miettimään esimerkiksi sen, missä järjestyksessä korujen osat olisi järkevintä juottaa paikoilleen, jotteivät aiemmin juotetut osat irtoilisi ja sulaisi pois. Koska juote 1 sulaa korkeammassa lämpötilassa kuin juote 2 tai 3, sitä käytetään yleensä ensimmäisessä juotoksessa, jos juotokertoja samassa korussa on useampi kuin yksi. Seuraavaan juotokseen käytetään juotetta 2, joka sulaa alhaisemmassa lämmössä kuin juote 1 ja seuraavaan juotetta 3, joka sulaa herkemmin kuin juote 2. Näin mahdollistetaan useamman juotoksen tekeminen samaan koruun.

Koru koostuu monista pienistä osasista, joita todellisuudessa ei tarvitsisi tehdä joka kerta erikseen. Jos korua alettaisiin valmistaa useampia kuin yksi uniikki kappale, korun osat tehtäisiin valutekniikalla, mikä mahdollistaisi vain korun nopean viimeistelyn, sarran kiinnittämisen sekä tietenkin kivenistuttamisen. Näin säästettäisiin aikaa ja vaivaa, ja myös korun hinta putoaisi.

KUVA 32. Kivenistututtaja työssään. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

KUVA 33. Kuvassa valo läpäisee kauniisti kirsikanpunaisia granaattikiviä valmiissa rannekorussa. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

KUVA 34. Kirsikan kukan yksityiskohdat: kiiltävät terälehtien kärjet, lasikuulapuhallettu sisus sekä hedepallot. Valokuva Kirsi Kauppinen 2012

6.3 Korun arvo

Korun markkina-arvon laskemisessa sain apua Hanna Korhoselta ja Mari Seppäseltä, jotka toimivat koruseppinä Sinisessä Sillassa. Korun todelliseen hintaan laskettiin tietenkin materiaaleihin käytetyt hinnat ja hävikit yms. kulut, joita aiheutuu korua tehdessä. Myös tuntihintaan kuuluivat esimerkiksi pajan vuokraosuus ja muut yritystoiminnan ylläpitomaksut, työeläkemaksu ja muita kuluja. Työstä saatavan summan tulee jättää korun tekijä niin sanotusti plussan puolelle.

Kaikkine kuluineen ja voittoineen korun hinta olisi uniikkina kappaleena noin 1700 euroa, jos olisin käyttänyt enintään 27 tuntia korun valmistamiseen. Hinta tuli aikamoisena yllätyksenä ja jopa järkytyksenä. Hinta-arvio on melkoisen korkea, mikä johtuu korun työvaiheiden haastavuudesta ja käytetyistä työtunneista. Toki eri koruntekijöillä tuntihinta on erilainen korusta perittävän tuoton tarpeesta riippuen, joten korun hintakin voi vaihdella eri pajojen välillä. Tämä hinta on siis Sinisen Sillan laskelmien mukainen.

Luulisin, ettei monikaan maksaisi korusta niin paljon, koska se on hopeaa ja korukivet ovat kuitenkin vain granaatteja. Korun hinta kertoo sen, ettei sen kaikkia osia olisi missään nimessä järkevää valmistaa käsin alusta saakka, kuten olen tämän korun kohdalla tehnyt.

Laskimme korulle vielä toisen hinnan, joka perustuisi valuteknikalle. Korun kukkaset ja oksakuviointit kivi-istukoineen valettaisiin, eli juotoksia ja yksittäisiä työvaiheita ei korun valmistamisessa tarvitsisi tehdä. Koru kasattaisiin valmiista palasista, eli työtunteja tarvittaisiin vain saranoiden niittaamiseen, kivien istuttamiseen ja korun viimeistelyyn. Korun kokoamisen arvioitu työaika olisi 7,5 tuntia, eli yksi työpäivä. Yhden valun hinnaksi tulisi keskimäärin 4 euroa ja valukappaleita tarvittaisiin seitsemän. Tällöin korun arvioitu hinta kaikkine kuluineen olisi noin 610 euroa, mikä on huomattavasti vähemmän kuin uniikkina tehdyn korun hinta.

Silti 610 euroa on mielestäni liikaa. Hintaa saisi pudotettua jo siten, että koruun käytettäviä työtunteja olisi vähemmän. Realistisempi hinta korulle voisi olla vaikkapa 250-350 euroa, jos sitä alettaisiin myydä alan liikkeissä. Hinta ei olisi enää niin korkea ja

koru tavoittaisi suuremman kohderyhmän jo pelkästään alemman hintansa puolesta. Kohderyhmänä olisivat persoonalliset ja menevät naiset, jotka arvostavat korun syvempää merkitystä sekä tietenkin korun muotoilullista ilmettä.

6.4 Korupalaute asiakkaalta

Asiakas kuvaili korua yhdellä sanalla, ihana. Hän oli erittäin tyytyväinen lopputulokseen ja kertoi korun vastanneen täydellisesti hänen odotuksiaan. Asiakkaani kertoi, että hänelle jäi tietty mielikuva luonnoksesta, ja koru toteutui juuri sen mukaisesti. Olin kertonut työvaiheista ja korun ulkonäköön liittyvistä yksityiskohdista oikealla tavalla, mikä myös näkyi lopputuloksessa ammattimaisen varmallalla tavalla. Mitäpä tähän enää lisäämään, kun asiakas on hyvinkin tyytyväinen valmiiseen koruunsa. Olen saavuttanut tavoitteeni asiakastyytyväisyydessä.

7 Ajatuksiani opinnäytetyöstä

Opinnäytetyöprosessin läpivienti on ollut jännittävä ja avartava kokemus. Tutkimustyö on herättänyt mielenkiintoni tyyliisuuntaa kohtaan kaikkine haastatteluineen ja tiedonhakuineen. Ihailen suuresti ihmisiä, jotka uskaltavat olla aidosti fiftareita ikään ja varatalon muotoihin tai pukeutumiseen katsomatta.

Tiedonhaun ja suunnittelutyön olisin voinut liittää entistä tiiviimmin yhteen. Välillä minusta tuntui siltä, ettei tiedonhaun ja asiakastyön välille synny kunnollista linkkiä. Olen kuitenkin tiedostanut sen, että tiedonhaku on ollut koko ajan inspiroivana ja ymmärrystä lisäävänä tekijänä esimerkiksi tehdessäni asiakkaalle haastattelua tai piirtäessäni koruluonnoksia. Tyyliisuuntiin tutustuminen ei suinkaan ole ollut turha tai merkityksetön prosessi, vaan se on valmistanut minut suunnittelutyötä varten. Alitajun-

taisesti luonnoksissani tulee esille naisellisuus ja persoonallisuus, mitä tyyliisuunnalta odotetaan, yhdistettynä tietenkin asiakkaan toiveisiin.

Korun valmistusprosessi oli toisinaan oikea tuskien taival, kun asiat eivät tahtoneet mennä niin, kuin olin ne suunnitellut. Tuli takapakkeja ja aikataulukin meinasi pettää, mikä tietenkin aiheutti paineita. Pieni paine tosin saa minut tekemään yhä hanakammin töitä ja sain kuin sainkin korun tehtyä ajallaan valmiiksi. Voisinkin omasta työskentelystäni sanoa sen, etten ole todellakaan mennyt sieltä, mistä aita on matalin. Olisin tosin voinut järjestää ja suunnitella osan työvaiheista paremmin ajan ja hermojen säästämiseksi.

Korun valmistukseen kulutin aikaa kolme työviikkoa. Onneksi varasin aikaa hyvin, koska arvasin, ettei ongelmitta selvitä. Olen kaikin puolin tyytyväinen lopputulokseen, vaikkakaan koru ei ole täydellinen. Toki korun valmistajana näen edelleen enemmän virheitä korussa kuin moni muu. Olen joutunut tuijottelemaan korua niin kauan, joten olen tottunut katsomaan korussa vain epäonnistuneita osia tai pintoja. Tästä on kuitenkin hyvä jatkaa eteenpäin kohti uusia koruhaasteita. Olen oppinut virheistäni ja voin kehittää itseäni kohti parempaa ja ammattitaitoisempaa työelämää.

Korun oli mahdollista käyttää 150 euroa, mutta korun hinnaksi jäi vain noin 100 euroa. Granaattikivet maksoivat noin 60 euroa ja koruun käytetty hopea 40 euroa. Olisin voinut suunnitella korun niin, että valmis tuote olisi vastannut paremmin budjettiin varattua rahasummaa. Toisaalta, asiakkaani voi käyttää budjetin ylimääräiset säästönsä mihin ikinä haluaa. Asiakkaan näkökulmasta korun hinta ei liene lainkaan huono.

Olen onnistunut yhdistämään valmiiseen fiftarikoruun palan vanhaa kukkasten, oksien ja jalokivien kautta. Koru on hyvin naisellinen ja koristeellinen. Olen yhdistänyt mielestäni hyvin fiftarin ja asiakkaan toiveet suunnittelutyöhön. Koru on asiakkaan näköinen ja taustalla piilee tarina kirsikoista ja fiftarista, jotka ovat asiakkaalle tärkeitä ja kuvaavat erinomaisesti hänen persoonaansa.

On ollut inspiroivaa huomata, kuinka lähelle asiakkaan maailmaa olen päässyt opinnäytetyöni kautta. Myös vanhan ja uuden tyylikauden yhteyksien havainnointi on laajentanut ymmärrystäni tyylilleen uskollisia ihmisiä kohtaan. Joskus haluan itsekkin vielä pukeutua kellomekkoon, kääntää tukan naiselliselle nutturalle ja

punata huulet. Kaiken kruunaisi vielä vanha jenkkiauto ja taustamusiikkina rock'n'roll.

Asiakas- ja käyttäjälähtöinen suunnittelutyö on toteutunut mielestäni odotetulla tavalla. Asiakkaani on ollut koko suunnittelutyön ajan innokkaasti mukana tapaamisissa ja hän on antanut rakentavaa palautetta luonnoksistani. Vaikka tapasin asiakkaani vain kolme kertaa, sain hänestä, peloistani huolimatta, paljon irti ja työskentelymme oli tehokasta. Vaikka hän on hyvä ystävä, hän suhtautui minuun ammattiani kunnioittavasti ja minä suhtauduin asiakkaaseen asiakkaana. Yhteistyömme sujui siis mainiosti ja mielestäni myös opinnäytetyöni lopputulos kertoo sen.

Kiitokset asiakkaalleni yhteisestä projektista, ohjaaville opettajille tuesta ja turvasta, Sinisen Sillan väelle korvaamattomasta avusta, opiskelutovereille myötäelämisestä ja läsnäolosta sekä iso kiitos myös muille yhteistyötä kanssani tehneille henkilöille.

Lähteet

Anttila, P. 2006. Tutkiva toiminta ja Ilmaisu, Teos, Tekeminen. Hamina: AKATIIMI Oy.

Beliz-Henriksson, J. 2011. Onnen päivät. Yhteishyvä. 10/11. 18–25.

De Mooij, M., Kortesmäki, T., Lammi, M., Lautamäki, S., Pekkala, J., Sinkkonen, I. 2005. Kompassina asiakas – Näkemyksiä ja kokemuksia käyttäjälähtöisyydestä. Tampere: Tammer-paino Oy.

Häggman, K. 2006. Täältä tulee nuoriso 1950-79. Porvoo: WSOY.

Jänisniemi, L. & O (suomentajat). 2007. Vintage fashion – muodin vuosikymmenet. Helsinki: Otava.

Komulainen, Piia. Sisustusartesaani. Siilinjärvi 9.2.2012. Puhelinhaastattelu.

Komulainen, Piia. Sisustusartesaani. Iisalmi 16.2.2012, 6.3.2012, 10.3.2012. Henkilökohtainen tiedonanto.

Kopisto, S. 1997. Moderni CHIC Nainen – Muodin vuosikymmenet 1920 – 1960. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Maykut, P. & Morehouse, R. 1994. Beginning Qualitative Research. A Philosophic and Practical Guide. London & Washington: The Falmer Press. (Teoksessa Anttila, P. 2006. Tutkiva toiminta ja Ilmaisu, Teos, Tekeminen. Hamina: AKATIIMI Oy.)

Internet:

Kauppinen, K. Haastattelujuttuja. [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Jasmin Lier. Lähetetty 21.2.2012. [Viitattu 29.2.2012].

Maria! –talkshow:n kotisivut. 21.9.2011. Pin-up -malli Sabina Kelley'n haastattelu. [Viitattu 6.2.2012]. Saatavissa: <http://www.nelonen.fi/ohjelmat/aria/etusivu/video/aria-sabina-kelley-kertoo-pin-taiteesta>

Tew, T. Estate and Antique Jewelry at TEW. TEW-gallerian kotisivut. [Viitattu 29.2.2012]. Saatavissa: <http://www.tewgalleries.com/estate-jewelry>

Tyylitaika kynsistudion kotisivut. 1950-luvun muoti. Tampere. [Viitattu 20.1.2012]. Saatavissa: <http://www.tyylitaika.com/1950-luvun-muoti.html>

Aineistoluettelo:

Cherry J. a.k.a. Lier, Jasmin. J's Neverland [blogi]. Saatavissa: <http://jasneverland.blogspot.com/>

Oulun kaupungin verkkosivut. 1950-luku, nuorisokulttuurin nousun vuosikymmen. Pohjois-Pohjanmaan museon arkisto. [Viitattu 23.1.2012]. Saatavissa: http://www.ouka.fi/ppm/1950/3_2.html

Peacock, J. 1993. 20th Century Fashion. London: Thames and Hudson Ltd.

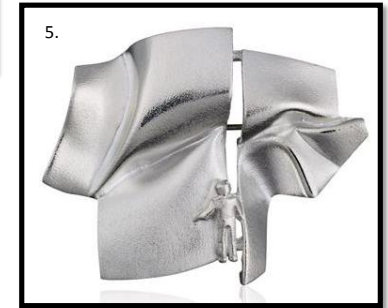
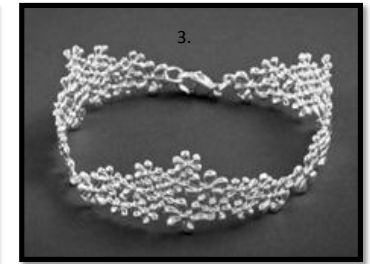
Haastattelukysymykset

Piia, millainen oikeasti olet?

1. Kuvaile omaa tyyliäsi (pukeutuminen, elämäntapa, yleinen olemus) erilaisin adjektiivein
2. Mihin kategoriaan liittäisit itsesi seuraavista
 - Klassinen fiftarityttö
 - Rockabella
 - Pin-up -tyttö
 - old school -tyttö
3. Mitä fiftarityyli mielestäsi on?
 - Miten eletään?
 - Pukeutuminen?
 - Musiikkimaku?
 - Hiukset/meikki?
4. Mikä on lempivaatteesi?
5. Mikä on lempivärisi?
6. Millaista musiikkia kuuntelet?
7. Mainitse yksi tai useampi bändi, jonka musiikista pidät eniten (liittyen fiftariin?)
8. Kuka on esikuvasi?

Koruista:

1. Millaisia koruja käytät?
 - Arkena/juhlana?
2. Liittyvätkö korut selvästi edustamaasi tyyliisuuntaan?
3. Onko jokin tietty korumerkki, jonka mallistoista löydät tyyliisi sopivia koruja?
4. Valitse mieleisin koru seuraavista:
 - Thomas Sabo (Kuva 1.*)
 - Efva Attling (Kuva 2.*)
 - Ritva-Liisa Pohjalainen (Kuva 3.*)
 - Lumoava (Kuva 4.*)
 - Lapponia (Kuva 5.*)
 - Titi Madam (Kuva 6.*)
5. Kumpi miellyttää enemmän; abstrakti vai esittävä ulkonäkö koruissa?
6. Millainen koru sinulta puuttuu (toive)?

*Kuva 1: Tennaririihus. Thomas Sabon nettisivut. [Viitattu 14.2.2012]. Saatavissa:

<http://shop.thomassabo.com/>

*Kuva 2: Loopiloo-korvakorut. Efva Attlingin nettisivut. [Viitattu 14.2.2012]. Saatavissa:

<http://www.efvaattling.com/>

*Kuva 3: Kesäpäivä-rannekoru. Ritva-Liisa Pohjalaisen nettisivut. [Viitattu 14.2.2012]. Saatavissa:

<http://www.rlp.fi/jewellery/fi/korut/>

*Kuva 4: Swan-kaulakoru. Design Eero Aarnio. [Viitattu 14.2.2012]. Saatavissa:

<http://www.lumoava.fi/jewellery/>

*Kuva 5: Muukalainen lolla. Design Björn Weckström. [Viitattu 14.2.2012]. Saatavissa:

<http://www.lapponia.com/korut/>

*Kuva 6: Strutsi-kaulakoru. Titi Madamin nettisivut. [Viitattu 14.2.2012]. Saatavissa:

<http://www.titimadam.com/fi/products/>

Mikä tyyli miellyttää eniten, miksi?

Kuva x: De Vries, Yolande. [Viitattu 10.2.2012].
Saataavissa:
<http://www.yolandedevries.com/malvern-hills-1950s-shoot-swap/>

Kuva x: Driben, Peter. taidejäljennös. [Viitattu 10.2.2012]. Saataavissa:
<http://www.vintagefineartprints.com/print-84659-1647035/pin-up-girl-art-print/>

Kuva x: Maywald, Willy. [Viitattu 10.2.2012].
Saataavissa: <http://twitgoo.com/2j6w3n>

1. Mistä oma tyyli on on saanut lähtölaukauksen (Oma tarinasi)?

2. Mikä omassa tyyliissäsi/elämäntyyliissäsi on tärkeintä ja parasta?

3. Millaista musiikkia sinä kuuntelet ja kuka on esikuvasi?

4. On rockabelleja, pin-up -tyttöjä ja fiftarityyppejä. Mikä näitä tyyliuuntia yhdistää/erottaa, vai voidaanko puhua samasta tyyliilajista, jolla vain on monta nimitystä?

5. Mikä tekee fiftarityypin ja milloin voi puhua viettävänsä fiftarielämää?

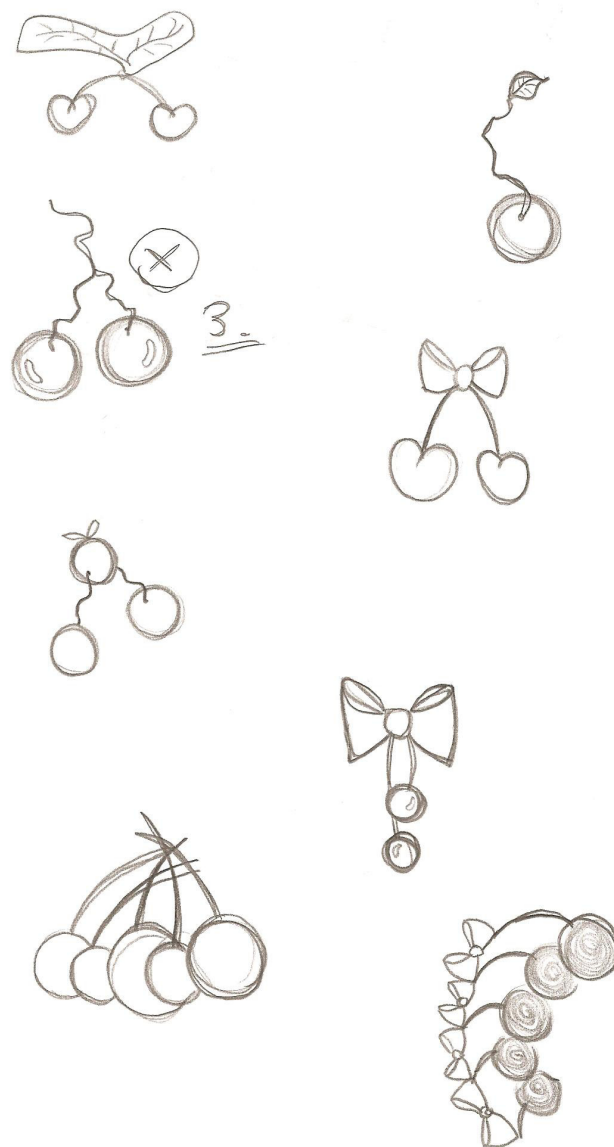
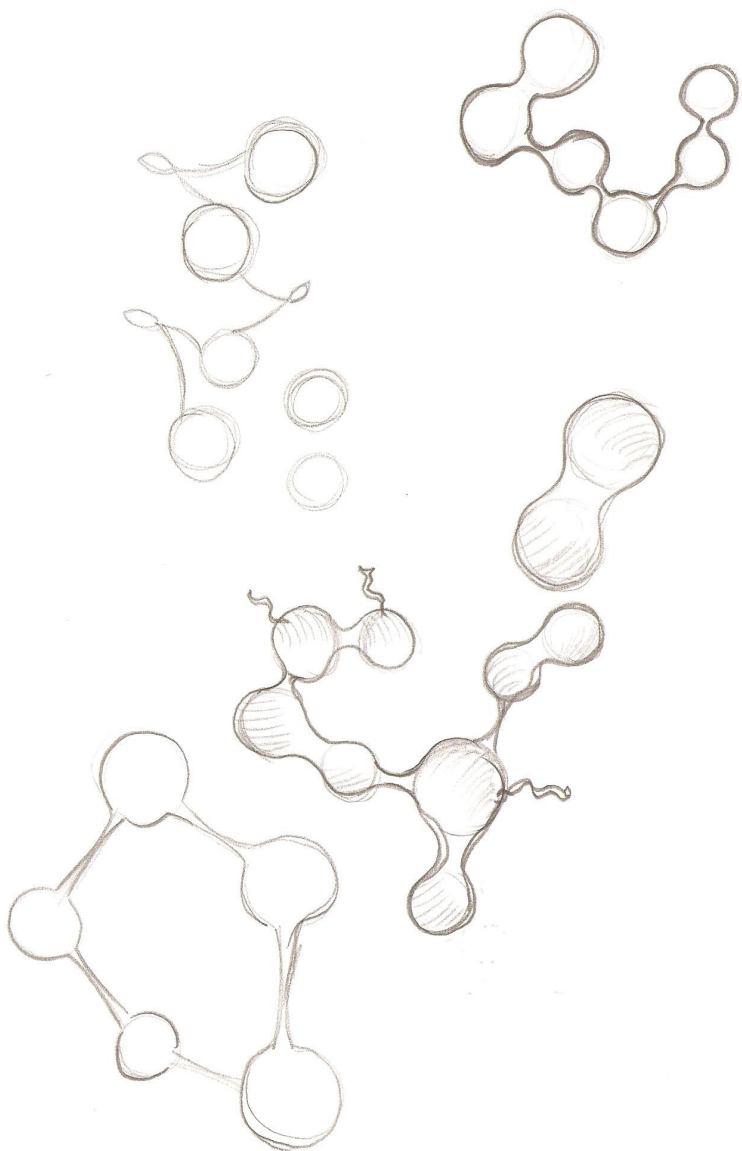
6. Miten mielestäsi 1950-luvun elämäntyyli ja muoti heijastuvat tämän päivän fiftariin? (Esim. Mitä samaa? Mikä on muuttunut?)

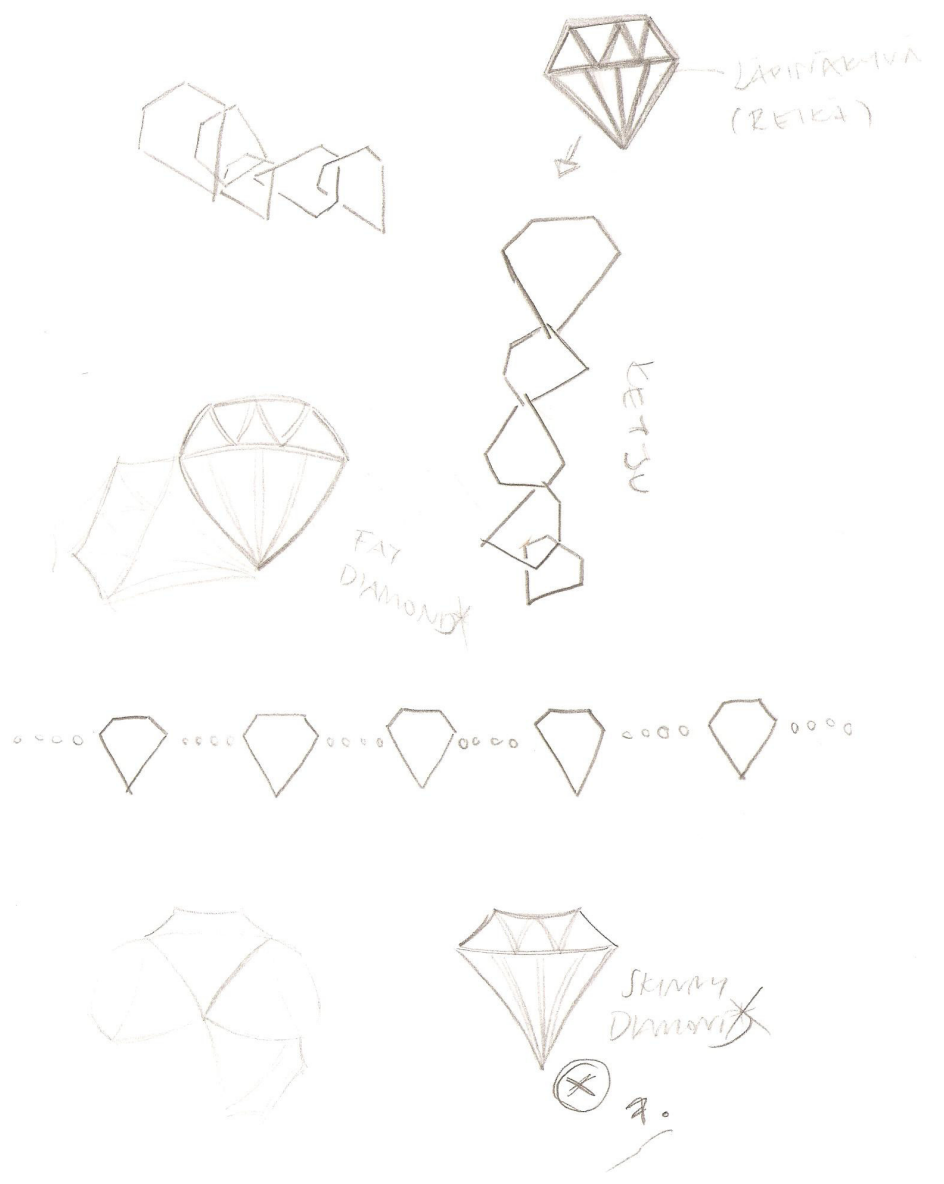
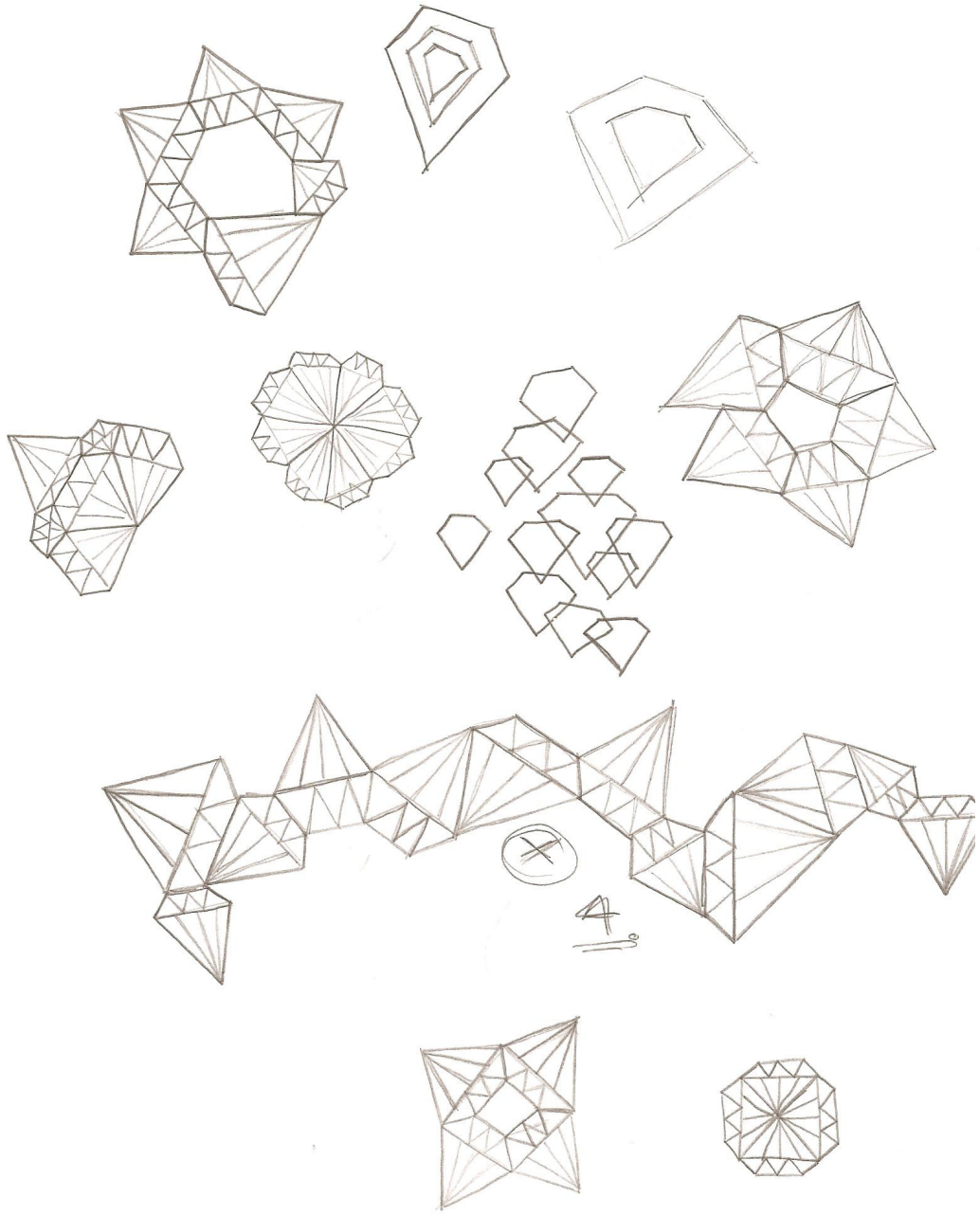
7. Mikä tai mitkä ovat tärkeimpiä elementtejä, joita jokaiselta pin-up -tytöltä, rockabellalta tai fiftarityypiltä täytyy löytyä edustaakseen tyyliuuntaa aidosti ja oikeasti?

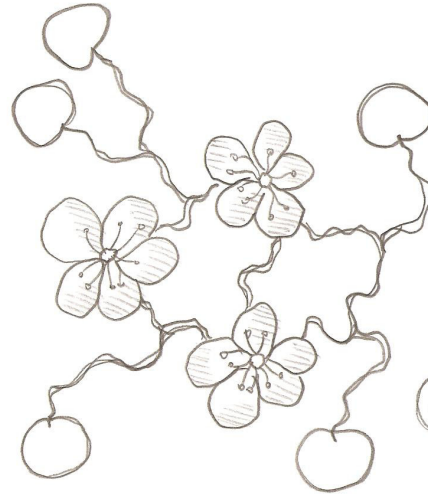
8. Millaisia koruja fiftari-/rockabella-/pin-up-tyttö yleisesti käyttää? (Ovatko korut jotakin tiettyä tyyliä?)

9. Kuinka paljon koruilla on merkitystä ulkonäköön ja tyylin rakentamiseen?

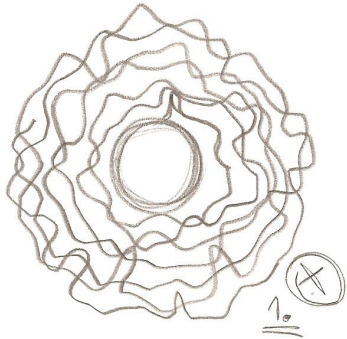
CHERRY - LUONNOKSIA :

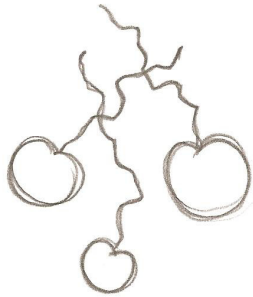

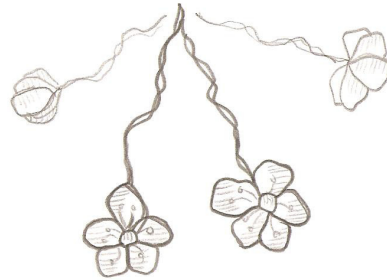
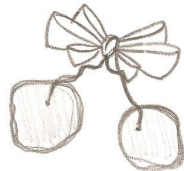
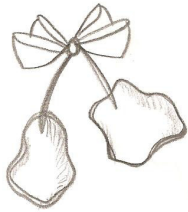
⊕ 6. (YHDISTYS
NRo 5. KANSU)

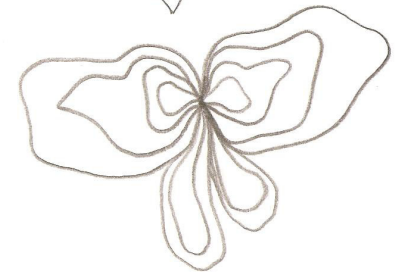
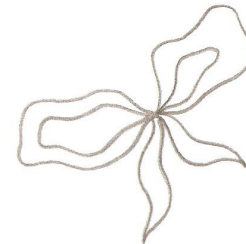
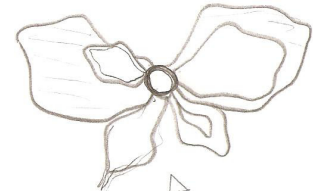
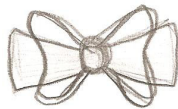
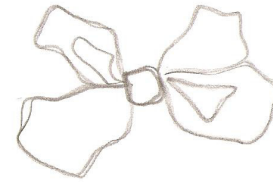
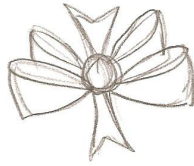
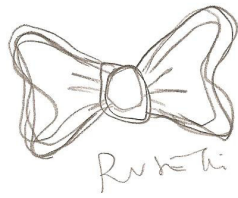
⊕ 1.

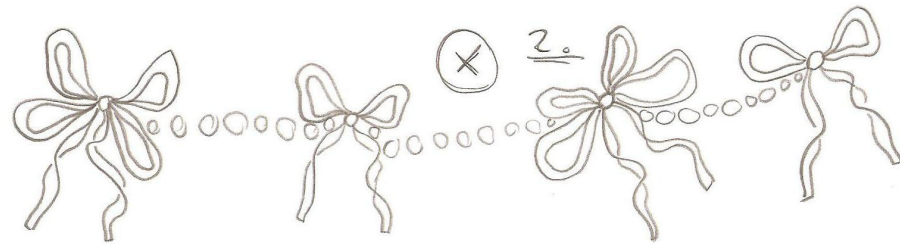

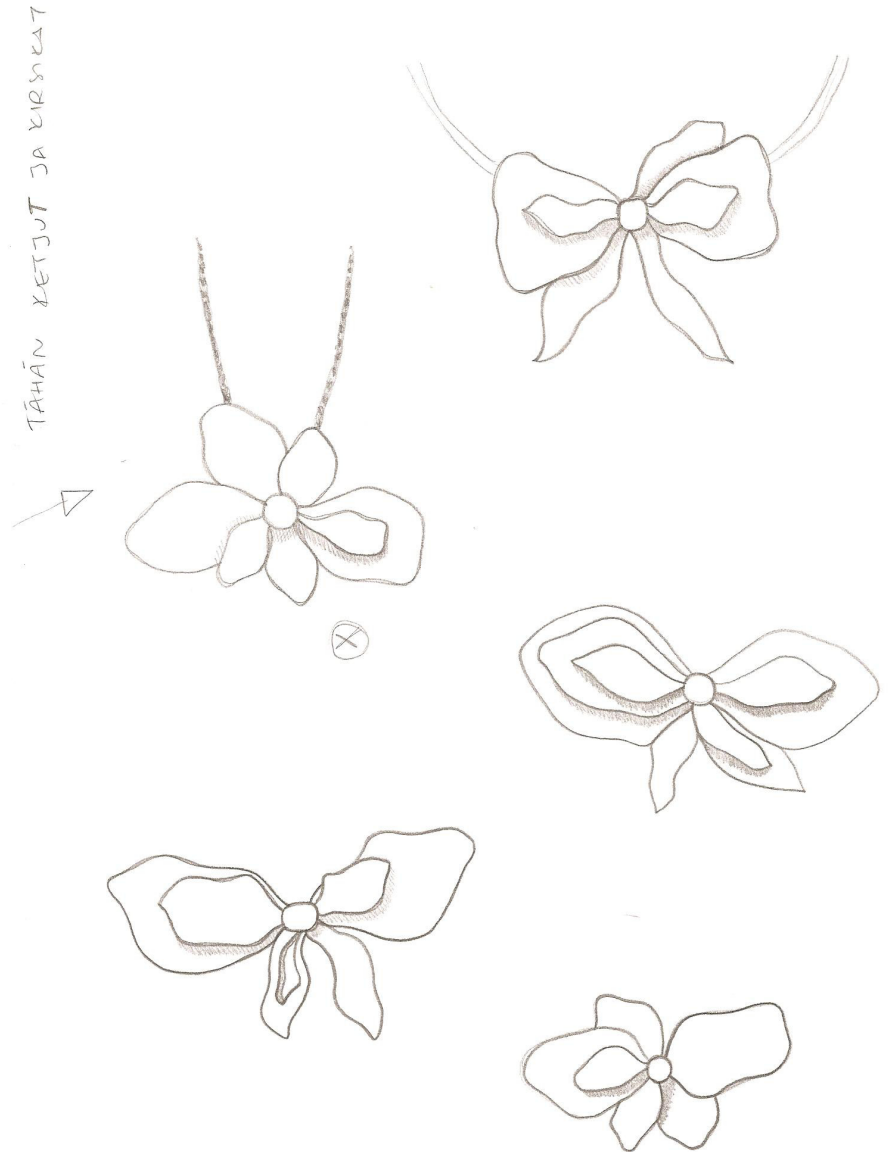
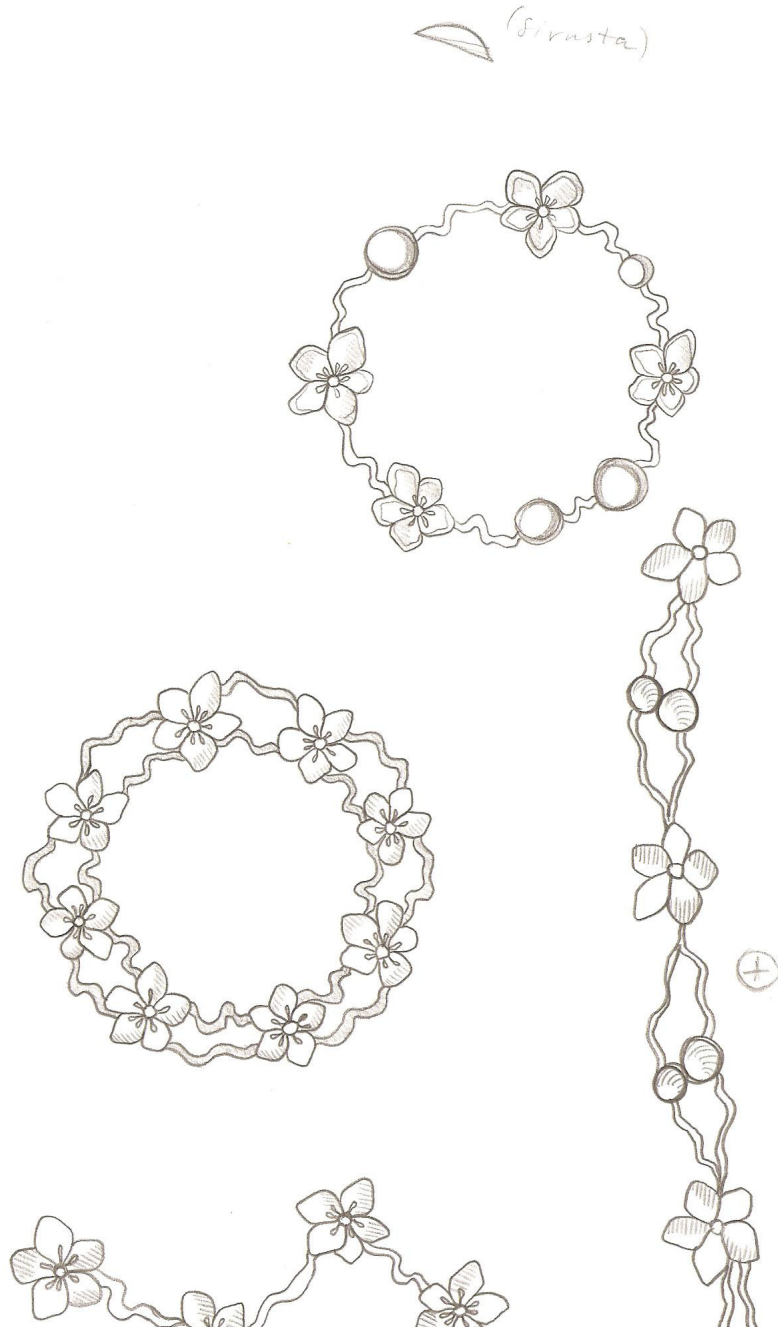
⊕ 15.

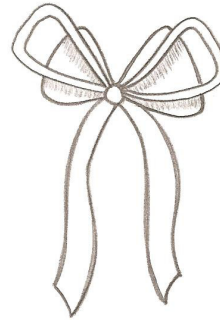
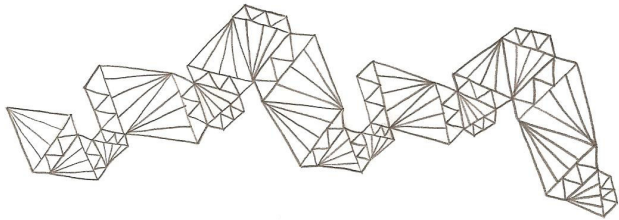
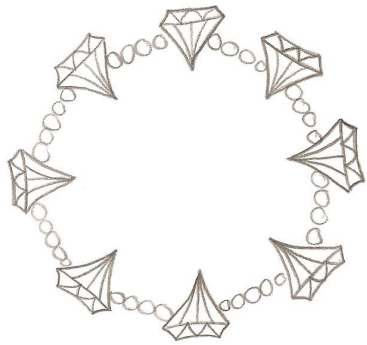
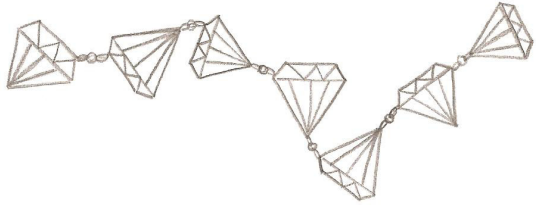

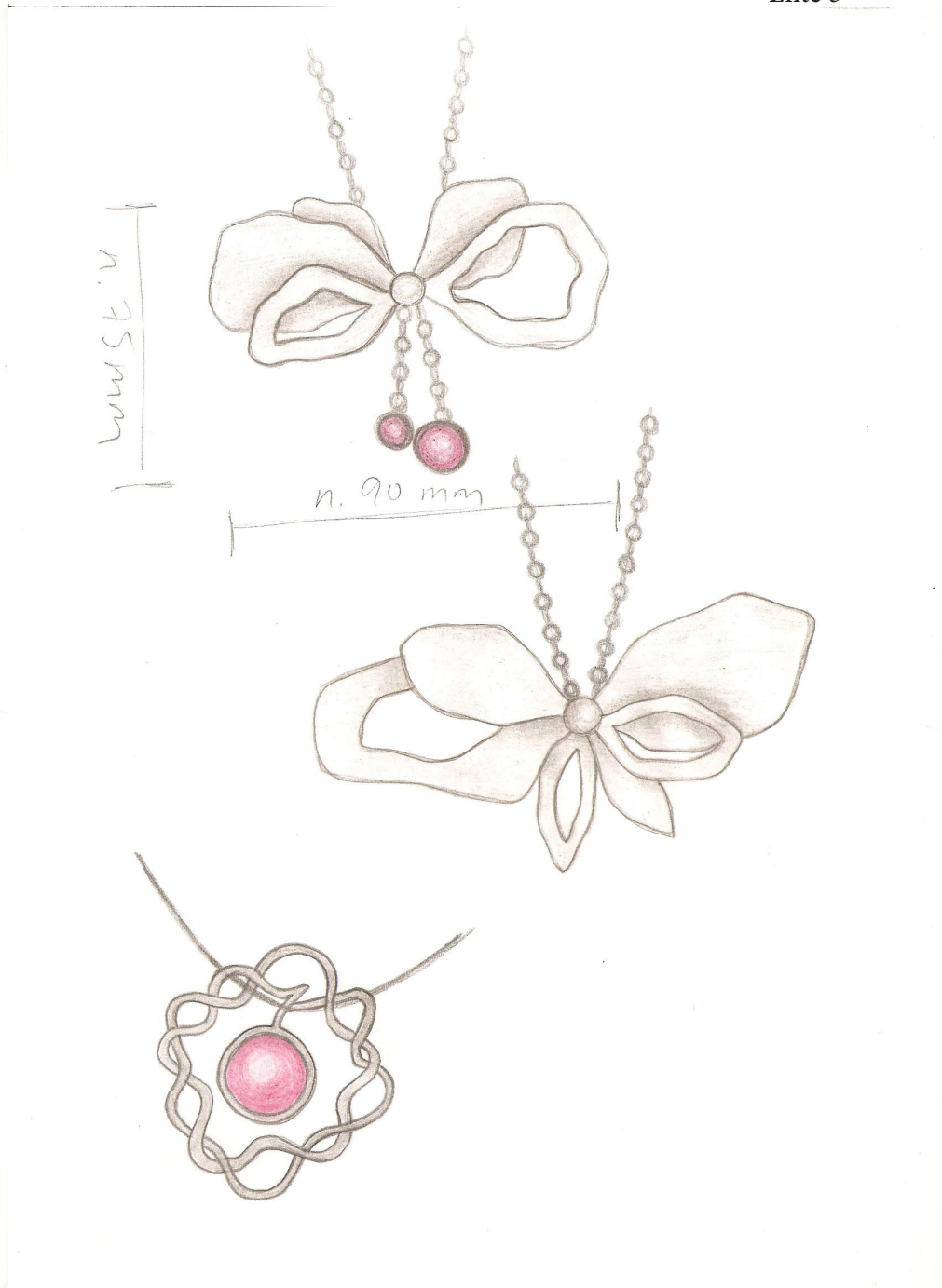
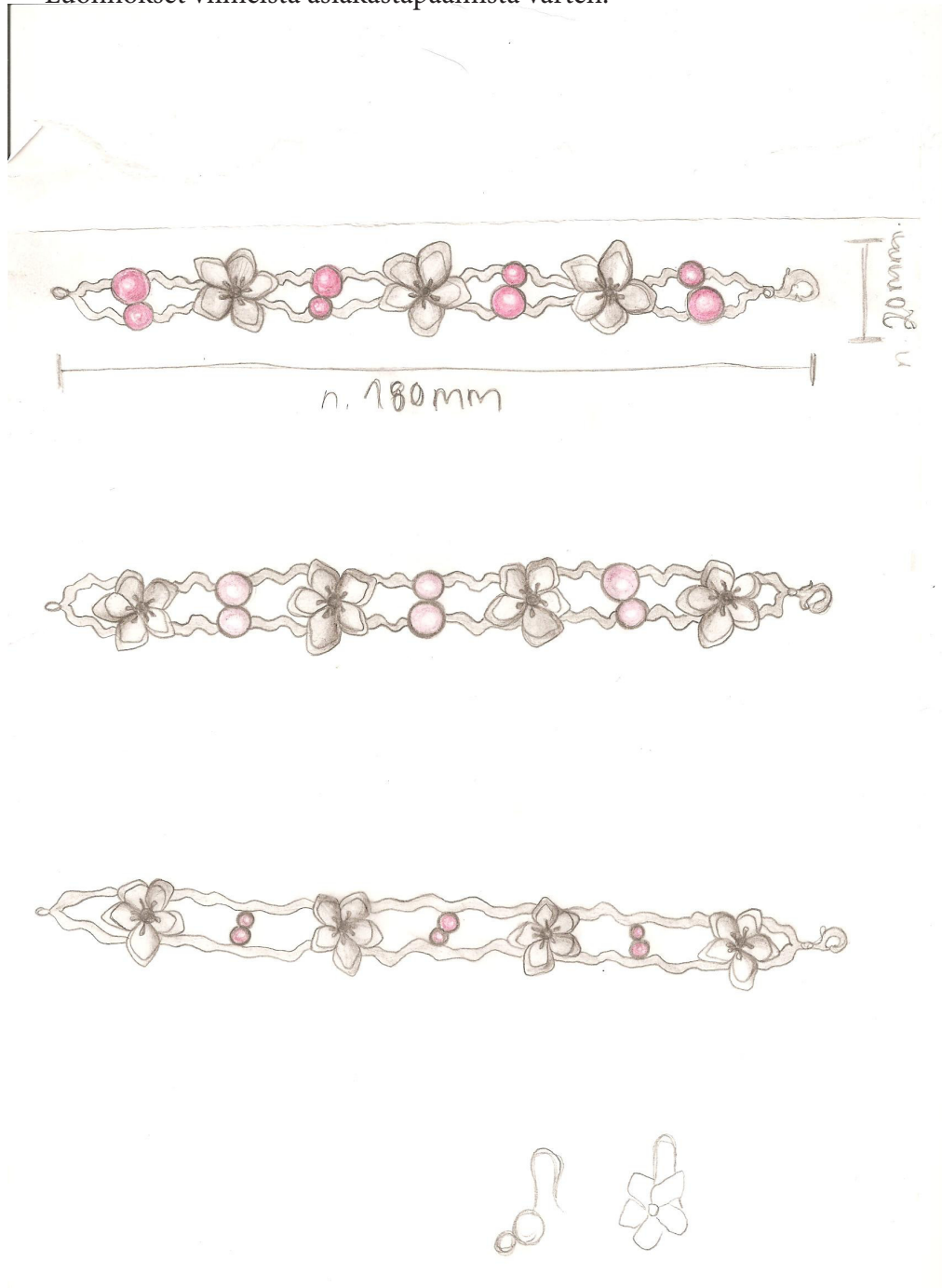
RUVETI - LUONNOKSIA:

PIIAN VASTAUKSET: 16.2.2012
PUKTELIMUKSE

1. MYKÄS, AISTILLINEN.

ENERGINEN, ILOINEN, MENERÄ.

2. PIN-UP -TYTÖ, VAATEIDEN KAUKA (SEXY, KIVUITELEVA, KULTI NAAPURINTYÖ)

3. MUSIIKKI, HUKSET, SISUSTAMINEN
↓
(6. ROCKI, ROCKABILLY) (VERHOT KEITOMÄ, MARILYN, BETU, BETY PAGE, BOOP)
7. HELL FREAKS, FRANCINE, NEKROMANTIX, BAT MOBILE

4. KELLOMEKKO, PANTTERIKUOSI, KORSETI

5. MUSTA & PINKKI (NAISELLINEN RINNAN ALUE)
KORUISTA:

1. KORUKSIA (PALJON REIKÄ) ARKENA (VAIHTAA PAIPAN VÄRIN MUKAAN. JUHLANA NÄYTTÄVÄT KORUKSET, KAVIAKORU, RANNEKORU. (ERI SARJAT))

2. OSA LIITYY, KAVIAKORU (HELMINAUHA, ISO RUSKA) KIRNKKOKOLMIO, MOBIAKORUKSET) NOPPARANNE, KAVIAKORU, JOSSA KIRNKO. (MYÖS ARKENA)

3. KORUHAARAKKA (EI VÄHÄ MIES MERKUS, KUNHAM NÄYTTÄÄ OMASTA (KIRKAS!))

4. (HYPÄTÄÄN YLI) COMING SOON...

5. ESTÄVÄ. (MYÖS MAHD. ABSTRAKTIN!)

6. SORMUS

BUDJETTI MAX. 150€

MIKÄ ON ASIA, JOKA MIELYTTÄÄ

- KIRSIKKA
- KEILAILU
- MUSTA
- RUSKETIT
- HELMET
- TIMMURU (MUOTONA)
- HELMINAUHA / KETJU (RANSKA, KIVITELEVA)
- Bussi

ESIKUNNA, IDOLI?
KUKKAT, MITEN MIELYTTÄÄ?
ESIKUNNA: BETU, BETY PAGE
KUKKAPÄTÖREKS

1.3.2012 KÄVIN PIIAN LUONA.
(HISALAMU)

PAALUTE:

TUKEVA LUONNOKSEEN (SIVU 1) 1. (KIRKKU)

- MASSIIVINEN (SUKERÖT)
- MUOTOKIELI (KUKANOMAINEN)

RUSETI (NRO 2.)

- JATKUVUS
- RUSETTI ON HUVIA, EI LIIAN ESTÄVÄ

KIRKKU (NRO 3.)

- SIMPPU
- TUKEVA MEREN KIRKKU (SOPIVAN ESTÄVÄ)

DMANEN (NRO 4.)

- JATKUVUS
- PAAT TÄIDENTÄVÄT TOISIIN.

AINOIN
RUMAINEN
(LINE)

KIRKKU KUKKA (5.)

- TOISTUVUS JA YHDISTÄMYS

SKINNY DIAMOND (7.) - ERILAINEN, LIIOITELTU

RUSETTI (8.) - MUOTOKIELI (ABSTRAKTI)
KUKKA & RUSETTIN EPÄSIKIO?

TAPAAMINEN
PIIAN KANSSA 6.3.2012

(15,5 cm
ranne)

KIRKKUKUKKALUONNOKSET OVAT MASSIIVISIA
→ HUVIA JUTU. EI LIIAN HENTOINEN.

OKSAT ON KIVOJA. KUKAT SAA OLLA ESTÄVÄMPIÄ.

RIIPUS → RUSETTI NÄITÄÄ KUVA.

(Saa olla
piikaa)

→ PERHONEN ↔ RUSETTI

→ PARUKETJUT, JOIDEN PÄISSÄ PUNAiset
PAUEROT (KIRKKU)

RUSETTI NÄITÄÄ SOPIVASTI KUKALTA, ABSTRAKTI
ESTYSTAPA KIVA EDELEEN.

→ MUTTA HUOKAN ESTÄVÄMPIÄ KUITENKIN.

→ KIVI-ISTUTUKSET (6-8mm)

KIRKKUINA? VAAL.PUN. TAI TUMMA
PUN.

10.3.2012

TAPAAMINEN

- RANNEKORU
- KESEKUSTELU PINNOISTA
 - TÄTTÖ PINTA
 - MATJA (HEKIKARVHALLUS)
 - KIILTÄVÄT TERILEHDEN PÄÄT
 - MUSTAUS
- VÄRI TULISI OLLA TUMMA PUNAISEN.
- KIVET PUOROHOTUJA (6-8mm), RIKKI-ISTUTUS
- RENGASLUKKO
- ★ JOS KIVET LIIAN KALLIT, AJATELLAAN TOISTA KORUA TAI HALVEMPIA MÄTSKÜJÄ?
- EI HALUNNUT MITÄÄN MUUTETTAVAN KORUSSA.

PHIL
RED

SHIRAZ

ROSA
RED

KARUKUUNINEN

KAPUSIN
KIRJOITELMA
KARUKUUNINEN
HELMIQ

